

VIENYBĖ

76 M. 12 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. KOVO (MARCH) 23 D.

Telefonas:
APDlegate 7-7257

KAINA 15 C.

New Yorko neolitanai pagerbia savo mecenatą Praną Narvydą jo 75 m. amžiaus sukakties proga įteikdami jam Lietuvos vyties ženklą. Iš k. į d.: A. Sperauskas, G. Noakaitė, D. Mauraitė; sukaktuvinininkas Pranas Narvydas ir dr. E. Noakas. J. N. Tysliavos nuotrauka

Prano Narvydo 75 metų sukaktis

Žmogus, kuris visa širdimi myli Lietuvą ir visomis jėgomis dirba lietuvišką darbą ir niekadęs nekėlęs klausimo, kodėl jisai lietuvis, pereltą šeštadienį, kovo 17 d., iš savo bičiulių gavo Lietuvos Vyties ženklą.

Ta kukli, bet simboliška dovanėlė New Yorko neolitanų skyriaus Pranui Narvydui įteikta jo 75 metų amžiaus sukakties proga.

JUOZAS VALAKAS

Neolitanai su savo svečiais Narvydą pagerbė Atletų Klubo salėje. Šalia paskaitos apie sukaktuvinininką, Stasys Jakštas paskaitė progai pritaikytų savo eilėraščių.

Narvydas priklauso tai eilei Amerikos lietuvių, kurių dėka lietuviybė šiame krašte išsilaikė, kurie rėmė nepriklausomam gyvenimui atsikūrusią Lietuvą ir kurie padėjo savo tautiečiams tuo metu, kai II Pas. karo sukuriuose didelė jų dalis atsirado už Tėvynės ribų.

Vieno klausimo Narvydas sau nekėlė — kodėl esmu lietuvis? Nejaugi arabu ar australu gimti įdomiau? Jeigu remsimės Vydūno teorija, tai kartu su Vydūnu turėtumėm teigti, jog lietuvių vardą Narvydui primėtė pati Lietuvos žemė, jei norite smulkiau, tai, anot poeto K. Inčičiaus, toji žemės sauja...

Vaikystė ir jaunystė nutęsia kelią kuo vėliau busi. Jos šaukė Narvydą vaikščioti vien lietuviškais keliais.

Narvydas pramoko skaityti, rašyti iš Aušros, to lietuvių tautos sąmonėi galvinti stebuklingo laikraščio.

Narvydas kiaučiai lietuvis patriotas iš pat tų pirmųjų savo jaunystės dienų. Ir dabar jis ne vien tautininkas, kaip esam pamėgę pabrėžti, bet ir vienas tų lietuvių, kokių norėtumėm turėti daugiau. Narvydas tautinės idėjos baruose, ypač New Yorke, pirmas tarp veiklesniųjų veikėjų jau daugiau kaip per pastaruosius 50 m.

Jaunose dienose Narvydas buvo susigundęs socialistiniais vėjais. Nieko tai nuostabaus, jeigu žinotumėm tada slautėjusias nuotaikas.

Ką tik atkeliavus į Ameriką 1907 m., Narvydui teko pakliūti į savaip išgarsėjusią "komuną" New Yorke. Ten jaunuolių grupė sudūmojo "praktiškai" įgyvendinti socializmą... Įdomu, kad tomis dienomis Narvydas bene pirmas išpranašavo būsimą žemės reformą Neprikl. Lietuvoje. Red. Širvydo raginamas,

Nukelta į 8 psl.

TAIKA ALŽIRE?

Kovo 18 d. Prancūzijos prezidentas gen. de Gaulle pranešė, kad pasirašyta paliaubos su Alžiro sukilėliais.

Šitaip turėjo pasibaigti daugiau kaip septynerius metus užtrukęs karas, pareikalavęs milijonų aukų iš abiejų pusių. Pirmą sykį nuo 1939 m. Prancūziją dabar, bus talkoje su pasauliu, nors jos ekstremistai dar galbūt bandys trukdyti tas paliaubas įgyvendinti.

Prancūzija sutiko leisti alžiriečiams laisvai apsispręsti būti nepriklausomais ir nustatyti savo santykius su Prancūzija, ekonominę ir kultūrinę pagalbą, o alžiriečiai pasiryžę pasilikti prancūzų franko sistemoje ir leisti kai kurias karo bazes bei prisilimti eilę kitokių įsipareigojimų krašto turtų eksploatavime.

Su tuo paliaubų pasirašymu pasibaigė Prancūzijos paskutinis kolonialinis karas. O su Alžiro įžengimu į nepriklausomybę beveik išnyksta ir Prancūzijos kolonijinė imperija.

Prancūzijos valdžioje Afrikoje pasiliks tik 9,071 kv. mylios ploto su apie 70 tūkstančių gyventojų. Tai vadinama prancūzų Somalija, rytiniame krante susisiekianti su Abisnija.

Savo metu Prancūzija Afrikoje yra valdžiusi per keturis mil. kv. mylių su daugiau kaip 40 mil. gyventojų. Naujai iškilusių valstybių tarpe yra Gvineja, Malagasy, Togo ir Kamerūnas bei ekvatorinė Afrika.

Jei didžiūma kolonijų buvo Prancūzijos globoje pagal Jungt. Tautų mandatą, tai Alžiro statusas buvo skirtingas. Jį Prancūzija valdė kaip metropolijos dalį ir stekė visiškaip suprancūzinti. Bet alžiriečių užsispyrusiai vestas karas ne tik sugriovė Ketvirtąją Prancūzijos Respubliką, privedė prie dviejų prancūzų armijos sukilimų, ir vos per plauką nesužlugdė ir gen. de Gaulle Penktosios Respublikos.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Maskva rusina Lietuvą ir kitas valdomas tautas. Ar ji čia elgiasi kaip imperialistinė valstybė, ar kaip komunizmo ideologijos sostinė? Gal abi savybės veikia? Gal ideologiniu komunizmu pridengiama valstybinis imperializmas? Kokio senumo šis imperializmas — nuo Maskolijos pradžios (Ivano Kalitos laikų) ar nuo Lenino Sovietų Sąjungos? Klausimai lietuviui svarbūs, nes tiksliai išsprendus, tiksliau ir laisvės kova eity. Imperijos kyla ir griūna, ideologijos nusilpsta ir prasiskiedžia. Sovietų Sąjunga bene rusiškas vokiškojo Kryžievių Ordino pavidalas?

Sakoma, studentija (ir inteligentija bendrai) iš mūsų gyvenimo traukiasi. Girdi, jos tiksluose ne idealų siekimas ar kova už tiesą, bet rungtynės atsistoti į šiltą, pelningą ir saugią vietą, patogiai su šeima gražioje patalpose įsikurti, turėti puikų automobilį ir malonias vasaros atostogas. Šie siekimai savaime ne smerktini, jei nelydėtų visuomenės reikalams tarimas: "apsieikite be manęs!" (amerikietiška "count me out!") Tačiau, visgi sunku tikėti, kad mūsų jaunime (ir bendrai amerikietiška) jau nėra kūrybos dvasios, nebėra kritikos esamoms sąlygoms ir troškimo jas reformuoti. Mūsų inteligentija negi vien Hamletai, kurie trokšta tėvo nužudymą atkeršyti, bet nediršta. Negi ji vien Don Kichotai, mėgstą su vėjo malūnais kovoti. Ir čia ir Lietuvoje, vokiečių poetės Bachmann žodžiais: "Das Unsaegliche geht, leise gesagt uebers Land" (Neišpasakomas pašnibždomis vaikšto žemė..).

Čia tikslu prisiminti poeto J. Aiščio žodžius, tartus prieš 10 metų, lyginant senąją ir naująją lietuvių emigraciją Amerikoje: Naujajai emigracijai, sako, sąlygos įsikurti buvo "geresnės, bet sudėtingesnės ir painesnės". Senosios emigracijos kultūrinis darbas sutapo su tautos kova dėl laisvės, bet naujajai tenka ir už laisvę grumtis ir tęsti toliau nepriklausomoje Lietuvoje pradėtą kultūrinį darbą.

Iš Kalifornijos

REZOLIUCIJA DĖL PABALTIJO

Los Angeles, Calif. — Kongresmanas Gordon L. McDonough (R. — Calif.), eilę kartų dalyvavęs įvairiuose Los Angeles lietuvių parengimuose bei šventėse, 1962 metų kovo mėn, 5 d. įnešė į Atstovų Rūmus naują rezoliuciją (H. Con. Res. 444) Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos reikalu. Toje rezoliucijoje reikalaujama Pabaltijo kraštų bylą perkelti į Jungtines Tautas, priverčiant sovietus pasitraukti iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos; sugrąžinti visus kalinius ir tremtinius iš

Sibiro ir kalėjimų bei vergų stovyklų Rusijoje; ir praversti laisvus rinkimus Jungtinių Tautų priežiūroje Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Tą pačią dieną (kovo 5 d.) kongresmanas Gordon L. McDonough įnešė į Atstovų Rūmus kitą rezoliuciją (H. Res. 555), kuria norima įsteigti Specialų Komitetą Atstovų Rūmuose Pavergtų Tautų Reikalams (a Special Committee on the Captive Nations). Be abejo, abidvi rezoliucijos yra labai svarbios.

IT

Senatorius Roman L. Hruska (R. - Nebr.), naujos rezoliucijos JAV Senate autorius Lietuvos bylos reikalu, su Los Angeles lietuviams. Nuotraukoje iš k. i d.: Kuchel-Lipscomb Rezoliucijai remti komiteto koordinatorius L. Vallukas, sen. Roman L. Hruska, Republikonų partijos centro k-to narė Mrs. Patricia Hitt ir Kuchel - Lipscomb Rezoliucijai remti k-to liet. sk. pirm. Julius Jodelė. L. Kančausko nuotrauka

29 Vyčių kuopos iniciatyva Newarke Vasario 16 minėjimo rengimo komiteto dalis su svečiais. Iš k. i d.: G. Korbit, sekr. Eva Sherin, vyčių pirm. K. Strolis, J. Remeika, inž. Vl. Dilis. Stovi iš k. i d.: Ed. Mažionis, P. Mitchel, J. Strolienė, R. Basel, Iz. Dilienė, J. Jankauskas ir J. Labauskas. Trūksta Ievos Trečiokienės.

Baltimorės žinios

Kovo 11 Lietuvių švėtainės patalpose įvyko LB Baltimorės apyl. metinis susirinkimas. Posėdžiui pirmininkavo poetas Aleksandras Radžius, Bendruomenės pirm. Julius Šilgalis patiekė išsamų praėjusių metų veiklos pranešimą. Bendruomenės valdybos pastangomis buvo suruoštos keturių dailininkų — Igno, Bagdono, Čipkienės ir Buračo parodos, pakviesta Clevelando vaidintojų trupė su pjesė „Vieno kiemo gyventojai“, surengtas dideliu pasisekimu praėjęs dainininkės Aldonos Stempužienės koncertas. Plėšalai visuomenėnėl buvo suruoštas ir Naujųjų Metų sutikimas.

Minėjimai buvo du; birželio trėmimai ir Vasario 16. Birželio trėmimų minėjimo proga buvęs Bendruomenės pirm. Vyt. Volertas (šiuo metu gyvenęs Philadelphiaje) du kartus kalbėjo per radiją bei dalyvavo TV programoje. Bendruomenės valdybos pastangų dėka birželio trėmimai buvo paminėti ir vokiečių radijo programos metu. Vasario 16 minėjimo pagrindiniu kalbėtoju buvo Lietuvos atstovybės Washingtono patarėjas dr. Bačkis.

LB padalinys, ligi šiol sėkmingiausiai atstovavęs lietuviams amerikiečių tarpe, yra tautinių šokių grupė, ku-

riai vadovauja Balys Brazauskas. Mūsų jaunieji šokėjai rengiasi į Chicago tautinių šokių festivalį ir yra pakviesti keletui pasirodymų amerikiečiams Washingtono.

Susirinkimo metu buvo praversti naujosios valdybos rinkimai. Valdybą sudaro: Šilgalis, dr. Butkus, dr. Genys, Klimentė, Štaurusaitis, Pažemėnas, Auštra, Marcinkus ir Eringis. Kandidatais į valdybą lieka: Laukaitis, Galvičius, Kudla ir Balčiūnas. Revizijos komisijon išrinkti: dr. Armanienė, Noreika ir Kazlauskas.

A. DAMBRIŪNO PASKAITA

Kovo 18 d. Lietuvių Namuose įvyks A. Dambriūno paskaita „Ar verta išlikti lietuviams“. Ši paskaita yra skirta daugiau jaunimui, todėl tėvai yra prašomi paraginti jaunuolius atsilankyti ir išklausti A. Dambriūno minčių šiuo visiems aktualiu klausimu.

V. BANAIČIO PRANEŠIMAS

Kovo 30-31 dienomis Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus kviečiamas į Baltimorę atvyksta Valteris Banaitis. Banaitis, nuolatos gyvenęs Vokietijoje, dabartiniu metu lankosi JAV, darydamas pranešimus įvairiose lietuvių kolonijose.

S. Čiurlionienės „Pinigėliai“

Kovo 31 d. 7 val. 30 min. Lietuvių namų didžiojoje salėje įvyks vietos dramos mėgėjų būrello premjera. Bus suvaidinti Sofijos Čiurlionienės „Pinigėliai“. Dramos mėgėjų būrelui vadovauja aktorius Jonas Kazlauskas, neseniai atvykęs į Baltimorę iš Anglijos.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

TĘSIAME daugiau kaip 100 metų didindami dividendus

NAUJAI

PAKELTI
IŠMOKĖJIMAI

4%

3¾% reguliariai

PER METUS

Dividendo plus 1/4% specialaus priedo taupomosioms sąskaitoms pastovioms daugiau kaip keturis metų ketvirčius. Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais pradėdant sausio 1, 1962 parenti nuolatinu patenkinamu pelnu.
DIVIDENDAI MOKAMI NUO ĮDĖJIMO DIENOS
Apskaičiuojama pilnais metų ketvirčiais.

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

A Mutual Bank "... where your money works only for YOU!"
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Eastern Parkway Office: 539 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Brooklyn, N. Y.
Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office:
Hicksville Road and Jerusalem Avenue
Opposite Holiday Park Shopping Center
Massapequa, N. Y.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

BARAS IR RESTORANAS

Julius Daugmaudis, Sav.
Stiklinis baras, viena gražiausių užeigų

273 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9533

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: VIRginia 6-9683

Lietuviškoje Chicagoje

Chicagos Lietuvių Opera muzikinės repetitijos metu Jaunimo centre, besirengiant "Aidos" operos spektakliams. Viduryje už instrumento matyti operos dirigentas Aleksandras Kučiūnas, o prie fortepijono akomponiatorius Alvydas Vasaitis. Centre sėdi sol. D. Stankaitytė, kuri dainuoja Aida, o šalia jos sol. Algirdas Brazis, kuris atliks Etiopijos karaliaus rolę. Dešinėje matyti sol. S. Baras, Radames, toliau sol. V. Liorentas, Egipto karalius, sol. A. Giedraitienė, Amneris ir sol. J. Vaznelis, Egipto vyriausias kunigas. Visas choras, kurį sudaro 100 asmenų, antrame tos operos veiksmo yra padalintas į 3 savaimingus chorų; kairėje matomas minios choras, viduryje - vergų choras ir dešinėje yra Egipto žynių arba kunigų choras. "Aidos" spektakliai bus balandžio 1, 7, ir 15 dd. Chicagoje.

V. Juknevičiaus nuotrauka

Pareiškimas dėl bažnyčios projekto

Dienraštis Draugas Vasario 2 d. yra paskelbęs Brighton Parko Chicagoje, Lietuvių tautinės (ne teritorialinės) parapijos bažnyčios projektą ir straipsnį apie aukų rinkimo vąjį.

Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga, kurios tikslas puoselėti lietuvių tautinės architektūros tradicijas ir kelti aukštesnį architektūros lygį išeišvijos tarpe, jaučia pareigą pasisakyti dėl paskelbto projekto.

1. Bendrai architektūra, o ypač bažnytinė architektūra, yra kultūros paminklai, kurie, anot Frank Lloyd Wright, kaip vėžlio kiaušas charakterizuoja pačius statytojus. Minėtam projekte visai ignoruojamas mūsų etninės grupės tautinis charakteris, bet dominuoja mums svetimas, orientalinis broožas.

2. Net ir neatsižvelgiant į lietuviškų motyvų stoką, projektas atžymėtinos architektūrinės, meninės vertės neturi. Nesiriša su vietos urbanistiniu charakteriu, įvairūs elementai mechanškai sudėti.

3. Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga laiko pavyzdžiu vieną New Yorke statomą lietuvių parapijos bažnyčią, kur lietuvių kilmės parapiečių yra belikę tik apie 30-40% ir naujųjų ateivių tik apie 1/2%, bet bažnyčia statoma atsižvelgiant į lietuvių tautinį charakterį.

Pasirašė: prof. St. Dirmantas, PLIAS pirm. prof. S. Kolupaila, vicepirm. Notre Dame Univ. profesorius, prof. A. Pabarčius, Illin. Univ. profesorius, prof. dail. A. Varnas, prof. dail. A. Galdikas, prof. dail. V. K. Jonynas, Fordhamo Univ. profesorius.

Muz. A. Kučiūno vadovaujama operos klasė Roosevelt universitete turėjo pirmą viešą pasirodymą. Jaunieji dainininkai, kurių tarpe ypač gražiai pasireiškė lietuviūtė N. Linkevičiūtė, atliko sceną iš Mozarto operos "Don Giovanni" ir Haydno komišką operą La Contesina.

Prof. V. Biržiškos "Aleksandryno" II tomas jau atiduotas spaudai. Jis renkamas Morkūno spaustuvėje Chicagoje.

Vyt. Zalatorius, vienas naujosios kartos žurnalistų iš Chicagos žurn. skyriaus v-bos narys, sutiko būti koreferentu red. St. Pležos paskaitos - "Lietuvos reikalų ir mūsų kultūrinių temų kėlimas pasaulio spaudoje". Ši paskaita bus Kultūros Kongreso Spaudos sekcijoje.

Liet. Dantų Gydytojų D-ja savo tradicinį kartūnų koncertą - balių rengia balandžio 28 d. Western Ballroom salėje.

Paulina Piežaitė kovo 10 d. de Paul universiteto pianistų konkurse buvo išrinkta kaip viena geriausių pianisčių, o kovo 24 d. dalyvaus pavasario koncerte McCormick salėje Chicagoje.

Stasys Pilka savo 40 m. scenos darbuotės sukakčiai paminėti balandžio 14 d. Jaunimo namuose ruošia rečitalį, kuriame dalyvauja jisai pats, sol. R. Mastlenė ir prof. Vl. Jakubėnas.

Ed. Milleris, Don Varno posto vadas, Chicagoje šv. Patriko dieną buvo tūkstantinio parado maršalas.

R. Sabonis, vargonininkas, vadovaujamas šv. Pranciškaus Ksavero par. chorui, balandžio 8 d. 3. val. p. p. atliks bažnyčioje, 2840 W. Nelson St., Pasukutinius Kristaus žodžius.

Kultūros Kongrese spaudos sekcijai vadovaus kun. dr. J. Prunskis; istorijos sekcijai Vincas Liulevičius, lietuvių istorijos draugijos narys ir Pasaulinio Lietuvių Archyvo direktorius.

Balio Brozdionio, S. Barcus radijo valandos pranešėjo krautuvėje, 2646 W. 71st St. nuo vasario 27 d. yra įvesta ir pradėjo veikti Amerikos pašto istaigos agentūra.

Du sukaktuvininkai. Chicagos Brighton Parke gyvena ir praktikuoja du lietuvių vaistinininkai: Kazys Jonaitis ir Vincas Petrauskas. Pirmasis švenčia 70 m., o antras 65 metų amžiaus sukaktį. Jonaitis reiškesi kaip poetas Žilvičio vardu, o Petrauskas buvo daugumos Chicagos lietuviškų organizacijų aktyvus organizatorius ir spaudos darbininkas. Abu sukaktuvininkai tebėra Lietuvos Vyčių gretuose.

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y.

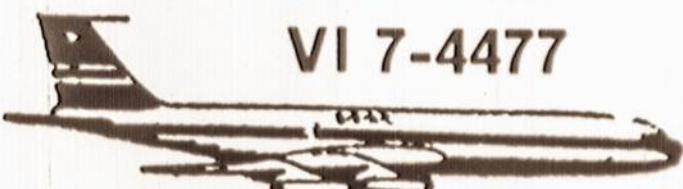
TELEFONAS: Virginia 3-1477

Agentūra siuntiniams į Lietuvą ir kt kraštus.

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue Woodhaven, 21, N. Y.

Telefonas VI 7-4477

BILIETAI PARDUODAMI visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR ISNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY & INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477

Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

DETROIT, MICH.

Laiškas Vytautui Širvydui

1962 m. kovo 9 d. Vienybėje savo vedamoje skiltyje MES Jūs tarp kito rašote:

"Tiesa, nevisai aišku, kodėl Lietuvai ir lietuviams šios pagarbos ypač šiuo momentu prireikė".

Visai aišku, nes sena liaudies išmintis sako: "Kas pakels katinėliui uodegėlę, jei ne jis pats sau".

Toliau paminėtoje skiltyje rašote:

"Hardingo laikais audienija nunešė milijoną parašų prašyti pripažinti Lietuvos valstybę - ji ir buvo visų diplomatinių pilnumu pripažinta. Šis pripažinimas, rodos, ir pirm ir po dabartinės audienijos pasiliko toks pat tvirtas, o priemonės Lietuvą laisvinti ir buvo ir tebėra status quo".

"First generation" ateiviai Jūsų šitas darbas buvo aukštai įvertintas, dar ir šiandien jis nėra purvais apdrapstytas.

Bet, jei ir tada būtų buvę šiandieniniai "kovingi" dypukai, būtų rėkę visu balsu, kad bereikalingas pinigų išleidimas ir į Washingtoną važiuoti priklausau ne jums seniams, bet mums dypukams ta garbė.

Kitoje vietoje, tame pačiame laikraštyje straipsnyje "Reiktų reformuoti ne nustumti" rašote apie reformų ALTe reikalingumą.

Į neklystančius nepretenduoju, bet tvirtinu, kad ir po tų V. Širvydo siūlomų reformų įvykdymo, taikos nebus, nes ta kova yra ne vien tik ALTe ir jos pradžia ne Amerikoje, bet už jūrų marių, už vandenėlių, dar DP campėse: dėl stovyklų valdžios, BALFo, UNROS ir kitų gėrybių sandėlių raktų.

"Įpratimas yra blogesnis už prigimimą" - sako sena liaudies išmintis.

Būtų gera, kad ta liaudies išmintis ir aš nors šį kartą klystume.

Su pagarba P. P.

Sol. G. Antanaitytės koncertas kovo 10 d. Chicagos konservatorijos salėje praėjo dideliu pasisekimu. Salė buvo pilna klausytojų. Savo stipriu ir išlavintu sopranu solistė angliskai, vokiškai, itališkai, prancūziškai ir lietuviškai atliko eilę įvairių kompozitorių kūrinių.

VIENYBĖ The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Telephone: APplegate 7-7257. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

MES

Atkelta iš 4 psl.

V. ŠIRVYDAS

Prof. A. E. Senn vėl parūpino anglų kalba gerai parengtą kūrinį iš moderninės Lietuvos istorijos. Jis, kaip žinia, yra autorius neprilygstamo The Emergence of Modern Lithuania, Columbia u-to leidinio.

Dabar Journal of Central European Affairs paskutiniame nr. (1961, 3) skelbia The Polish Lithuanian War Scarce, 1927, kur pavaizduoja Amerikos ir Europos pirmuosius puslapius 1927 m. jaudinusių smarkųjų lietuvių-lenkų (Voldemaro-Pilsudskio) ginčą dėl Vilniaus. Ginčas tuomet baigėsi dramatišku Voldemaro susitikimu su Pilsudskiu Genėvoje TS Tarybos posėdyje, kur maršalas sušuko: "Taj kas: taika ar karas?" Voldemaras, aišku, buvo priverstas sakyti: taika. Tada Pilsudskis Tarybai sušuko: "Kviečiu jus 14-ką liudininkais. Siųsiu telegramą Varšuvon skambinti varpais ir giedoti Te Deum". Voldemaras, tačiau, tarė paskutinį žodį: "Te Deum taikos, ne pergalės". Prof. Senn išmini visus ginčo faktus ir iškelia šiandien karčia ironija skambantį Maskvos "rūpestį" Lietuvos nepriklausomybe. Maskva nenorėjo, kad Lenkija tuomet prarytų Lietuvą, nes taupė sau.

Londono u-to slavų skyriaus prof. Fennell parašė šiomis dienomis išėjusią istorinę studiją Ivan the Great of Moscow. Čia pabrėžia gediminių-algirdiškas Ivano būdo savybes: neskubą ir didelį atsargumą. Politikos žygius daręs gerai apsigalvojus, tartum, ėjimus šachmatų lentoje. Rusai jį "dideliu" praminė dėl pradėto žygio atsiimti iš senovės Lietuvos mūsų valdovams patekusias senovės Kijevo valstybės sritis, kuriose susidarė gudų ir ukrainų tautos. Ivanas Algirdo siekimą "Visa Rusija turi priklausyti Lietuvai" ėmė atbula prasme vykdyti: "Visa Rusija turi priklausyti Maskvai". Įdomu, kad "gręžti iš vidaus" įrankiu Ivanas naudojo savo už Lietuvos valdovo Aleksandro išleistą dukterį Eleną.

Skaitytajai apie Vienybės priedą

Nėra tos dienos, kad Vienybės nepasiektų laiškas su skaitytojų pastabomis apie Vienybės išleistuosius Salomėjos Narkėliūnaitės kelionės įspūdžius "New Yorkas - Vilnius ir atgal". Prisidėdami dolerių ar daugiau prie spausdinimo išlaidų, skaitytojai už priedą dėkoja Vienybei ir pačiai autorei.

Anądien atėjo laiškas net iš Venecuėlos. Užsakydamos dar papildomų priedo egzempliorių, skaitytojos rašo:

...Vienybės priedas "New Yorkas - Vilnius ir atgal", Jūsų kelionės aprašymas tėviškėje, stačiai puikus. Taip natūraliai aprašytas, kad ne vieną skaitytoją tremtinį nukelia mintimis į Lietuvą pas jo tėvellius bei pažįstamus. Atrodo, kad ne Jūs ten viena dalyvavote, bet kartu tenai buvo ir skaitytojas, kuris aprašymą skaitė.

...Mes Jums pavydim tos laimės, kurią Jūs pergyvenote savo tėviškėje. Susitikimas su tėveliais ir atsisveikinimas ypač graudus ir, manome, kad ne vienam skaitytojui išspaudė ašarą.

Jūs tikrai gerbiančios

G. STATKIENĖ ir
A. VAISIŪNIENĖ
Caracas, Venecuėla

...Sirdingai tarū Jums pagarbos ir padėkos žodį už Jūsų giliai jaudinantį, bešališką kelionės aprašymą.

Nors aš nesu Lietuvos mačiusi, bet Jūsų aprašymas mane giliai paveikė, nes galū pilnai įsivaizduoti, koks buvo Jūsų susijaudinimas, laimė ir džiaugsmas, kai po tiekos metų galėjote sugrįžti į savo gimtinę ir pamatyti savo brangius tėvellius, jaunystės draugus, gimines, numylėtas gatves, takelius. Taip pat suprantu ir tą širdies skausmą ir graudumą, kai reikėjo tarti paskutinį sudiev. Tiklu, kad daugelis, skaitydami šiuos įspūdžius, apsiverkė. Sėkmės Jums! Skiriu \$2 spausdinimo išlaidoms padengti.

VIOLETA PRANCKUS
Richmond Hill, N. Y.

...Matyti, kad daug kas pagiria S. N. gerai parašytus įspūdžius iš kelionės. Ir aš pats viską perskaičiau. Na, ir puiku! Viskas man patiko, bet gal labiausiai tai Lietuvos vaizdai. Štai ir man suteikė progos prisiminti mano vaikystę, nors aš Vilniuje ir nesu buvęs, bet su motina važiudavau į Punkską...

Jūsų
VINCAS VYŠNIUS
Brooklyn, N. Y.

Kodėl ir dr. Pijui Grigaičiui nepavaziuoti į Lietuvą?

KAIP NAUJIENŲ REDAKTORIUS ATSISKAITINĖJA SU "PRIEŠAIS". KĄ BENDRĄ TURI ALT SEKRETORIAUS BĖDOS SU NARKĖLIŪNAITĖS KELIONE IR ĮSPŪDŽIAIS. BŪTŲ BENT VIENA PATEISINTA KELIONĖ... UŽ KĄ, DR. GRIGAIČIUI DĖKINGI SNIEČKUS LIETUVOJE IR KAPOČIUS WASHINGTONE.

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ

Dr. Pijus Grigaitis, ALTo sekretorius, sugrįžęs iš audienčijos, kurioi jisai prasi-veržė doromis ir nedoromis priemonėmis, vietoje pradėjęs galvoti, kaip atstatyti savo sužlugusį prestižą, plačiai užsimojęs atsiskaitinėja su savo priešininkais. Savo Naujienu puslapius jisai pavertė kovų lauku ir jį nuklojo savo įsivaizduojamų priešų "lavonais" — taip bent dr. Grigaičiui atrodo.

Bet iš tikrųjų yra kitaip. Stebint Naujienose telpančią dr. Grigaičio tiradą prieš dr. P. Vileišį, Amerikos Liet. Bendruomenę ir visus tuos, kurie kokiu nors būdu yra pasireiškę ar pasisakę prieš jį, negalima susidaryti įspūdžio, kad dr. Grigaitis toje kovoje būtų sėkmingas. Štai, atrodo, jį labiausiai ir pykina. Jisai dar nėra atrėmęs nė vieno kaltinimo. Jis visą laiką užsispyrusiai netglia, ką kiti visuomenės patikimi vyrai teigia.

Atsiskaitinėdamas su laikraščiais, kurie vienokiu ar kitokiu būdu kvestionavo jo išmintį ir taktą audienčijos byloje, dr. Grigaitis visiems savo oponentams taiko tuos pačius argumentus, tik jų vardus keisdamas pagal reikalą ir laiką.

Savo akcijoje su "priešais" dr. Grigaitis Naujienose nemažai vietos paskyrė ir Vienybei, atsikirsdamas savo šabloniniu melu, o neseniai net trijuose Naujienu numeruose sieksniniais savo redakcijos narių rašiniiais jisai išvien puola Vienybę, mane kaip to laikraščio redaktorę, mane kaip "New Yorkas-Vilnius ir atgal" autorę.

Pykdamas, kam Vienybė palankiai informavo apie dr. P. Vileišio išrūpintą audienčiją, ir negalėdamas gauti satisfakcijos, dabar dr. Grigaitis bando atsigriežti ant manęs ir mano įspūdžių.

Savo buvimo Vienybėje, savo kelionės į Lietuvą ir savo įspūdžių aš jokiu būdu nestėju su dr. Grigaičio bėdomis ALTo sekretoriaus poste ir labai norėčiau sužinoti, koki sąryšį tarp tų visų dalykų jis mato, jei visus tuos klausimus uplaka į vieną.

Man tik kyla įtarimas, kad dr. Grigaitis, savo žodinėmis kuldomis ir tamsia užkulsišne veikla neįveikęs savo pr šininkų, turbūt, pamane, kad nors mano atžvilgiu išelsis laimėtoju. Bet man atrodo, kad nors ir kaip jisai bandytų mane su žemėm malšyti, toksai jo "laimėjimas" jam nebūtų tik švelnaus vėjelio pūrelėjimas tame visame karalyste, į kurį jisai pakliuvo ram su... encijos byla. Man vis labiau aiškėja, kad, nežūrint to, ar dr. Grigaitis ir jo laikraštis prakeiktų ar užgirtų tą mano kelionę ir filmą su įspūdžiais, jam tai neklek nesumazžins po audienčinių skausmų.

Galima suprasti jo pyktiant manęs ir kitų panašių, kurie, nesulaukdami kada Grigaitis išlaisvins Lietuvą, patys išdrįsta ieškotis būdų aplankyti tėviškę ir gimines, kad ir skaudžiai pergyvendami tą faktą.

Bet, atrodo, dr. Grigaitis dar labiau pyksta už tai, kad nuvažiavę Lietuvon ir paskui

sugrįžę atgalios nepaklausia jo, ką jie turėtų kalbėti ir kaip rašyti.

Bet kad gi dr. Grigaitis tik pykimu pasitenkintų! Toli gražu. Jisai deda visas pastangas tokius asmenis supurinti kitų akyse. O jis tam turi įvairių būdų. Mane, pavyzdžiui, jisai bando diskvalifikuoti jau nuo pat mano sugrįžimo iš Vilniaus, tvirtindamas, kad mano kelionė ir įspūdžiai "tarnauja okupantui". Bet, man atrodo, kad čia kur kitur yra "šuva pakastas", kaip tas posakis sako. Dr. Grigaitis purvina mane, norėdamas mane atbaidyti, kad nepasakočiau savo įspūdžių ir nerodyčiau filmo, o dabar, išėjus įspūdžiams atskiru leidiniu, jis dar labiau siunta.

Juk tai dr. Grigaitis savo Naujienose perėitų metų lapkričio 26 d. agr. J. Bertašiaus lūpomis, dar nē netaęs mano filmo, nei girdėjęs mano įspūdžių, bet tik sužinojęs, kad Chicago atvykstu, paleido insinuaciją, kad man net kelionę į Lietuvą bus apmokėję bolsėvikai.

Bet jisai apsigavo įsivaizdavęs, kad kiti patikės, kuo nē jis pats netiki, ir kad tuos "vidurnakčio nuotykius salūnė", gimusius jo kerštingoje vaizduotėje, kas nors rimtai priims.

Filmo rodymas tebevyksta ir, kas svarbiausia, ne aš pati jo rodymu rūpinuosi — tuo užsilma Amerikos lietuvių organizacijos. Jų tarpe yra net ir paties dr. Grigaičio vadovaujamo ALTo skyriai.

Dr. Grigaičio žiniai noriu pareikšti, kad, nežūrint kaip jisai mane juodintų ir gąsdintų, aš jo visiškai nebijau: nevaldo jisai nē Lietuvos, nē Amerikos, net nē Chicagos, o kai dėl atsakomybės prieš lietuvių tautą, tai, man rodos, tegul jisai būna šaltas — istorija mudviejų biografijų nesumažys.

Konkrečiai grįžtant prie filmo ir įspūdžių. Dr. Grigaitis pyksta, kam aš savo filme neparodau ir savo įspūdžiuose neaprašau visos eilės dalykų, apie kuriuos jis norėtų žinoti. O ko... aš turū jam juos pateikti? Aš Lietuvon vyau ne Grigaičio siūnčiama ir ne jo tvarkomos organizacijos pinigais apmokėta. Jei jau jisai tų žinių taip nori, tai kodėl gi jisai pats tenai nenuvažiuoja ir neparšveža ko jam reikia ir mums sugrįžęs neparasakoja. Tokiu atveju tai būtų bent viena jo kelionė, kurios išlaidas mūsų žmo-

MUMS RAŠO:

Nuoširdžiai dėkoju už Jūsų mielą vaišingumą Vienybės Akademijos dienų ir išpildymų metu. Darbais, rūpesčiais perkrauti jus šeimyniška šiluma globėt didelį būrį jūsų namus užplūdusiųjų.

Šia proga norū pakartoti savo pasiūlymą: arčiau gyvenančių Vienybės skaitytojų ir talkininkų pobūvj, kad ir mažesniai skaičiuje, kviesiti dažniau. Kad ir kelių valandų pasitarimams. Tai svajonė ir pagalba visokiam dar... Jeigu tik įmanoma sukviesti okius pasitarimus.

LIŪDAS DOVYDĖNAS

nės pateisintų ir nesigirdėtų daugiau urzgimo, kuris girdėti dažnai dėl jo nuolatinų pasivažinėjimų į Washingtoną.

O kai dėl manęs, tai aš visiškai nematau reikalo rašyti ar rodyti tai, ko dr. Grigaitis nori ar kas jam patiktų. Jau užtenka, kad tie, kurių įspūdžius iš Lietuvos jisai spausdino Naujienose, daugeliu atvejų buvo surašyti pagal dr. Grigaičio skonį.

Dr. Grigaitis, kuris Lietuvą paliko dar prieš I Pas. karą ir paskui savo laikraštįje Amerikoje niekino jos nepriklausomo gyvenimo pasireiškimus ir dėl kurio dabar dar neaišku, kokios jis nepriklausomybės nori, nors aš gerbiu jo žilą plauką, bet man jis joks autoritetas. Praleidusi Lietuvoje kad ir trumpą dviejų savaitių laikotarpį ir savo akimis mačiusi bei širdimi išgyvenusi Lietuvos gyvenimą, aš tikiu, kad man liudijimas gali būti labai nepalankus dr. Grigaičio politikai. Užtat jisai ir nukreipė prieš mane savo "gtklus".

Bet, man rodos, kad vietoje šitaip neprasmingai švalstęsis, dr. Grigaitis kur kas naudingiau padarytų, jei vietoje terorizavęs tuos, kurie keliauja į Lietuvą, jis ir pats nuvažiuotų tenai, kad savo ausimis išgirstų tų žmonių nuomonę apie savo vadovaujamą laisvinimo darbą. Šito, žinoma, jisai labiausiai baimintųsi. Jei jis čia Amerikoje kitiems savo tautiečiams akis drasko, tai, manau, visdėlto jam sunku būtų pažvelgti tiesiai į akis tiems savo broliams ir seserims, kurių jau akys atšipo, belaukiant dr. Grigaičio veiklos rezultatų.

Demagogija, kuria dr. Grigaitis užsilma, netoli jį tenuves, bet, ligi tikroji tiesa paaiškės, jisai jau daug žalos padarė ir pačiam laisvinimo darbu ir organizacijai, kurią jis diktatoriškai valdo.

Žinodama ekscesus, prie kurių dr. Grigaitis leidosi audienčijos atveju, norėdamas savo priešus sutriuškinti, nesistebėsiu net jei jisai ir dar labiau pagyvins prieš mane savo purvinimo mašineriją.

Bet, man rodos, dr. Grigaitis pamiršta vieną dalyką, būtent, kad mes gyvename krašte, kuriame nors ir praktikuojamos dvasinio gangsterizmo priemonės, bet jos nėra legalios ir padorių žmonių kompanijoje jos nekotiruoja.

Gi kai dėl dr. Grigaičio redakcinio bičiulio, pasivadinusio "buvusiu Vienybės skaitytoju", išvadų, kad už mano tuos įspūdžius dėkingi Sniečkus Lietuvoje ir Kapočius Washingtone, tai štai ką norėčiau paklausti:

Jei jau jisai taip gerai žino, kad mano įspūdžiais aniedu taip patenkinti ir džiaugiasi, tai kodėl gi jisai nepasvarsto ir to, kaip tiečiu gali būti dėkingi ALTo sekretoriui dr. Pijui Grigaičiui už jo "išmintį" ir "taktą" pastarosios audienčijos metu.

Ta pačia proga nenoriu, kad būtų labiau suprasta, jog mano nuotaikos dr. Grigaičio atžvilgiu būtų taikomos Amerikos Lietuvių Tarybai. Kaip aš nesu Vienybė, nors Vienybė šiuo metu ir redaguojū, taip ir dr. Grigaitis dar nėra ALTas.

Arch. Ant. Varnas, tautinio demokratų centro komiteto narys, kalbasi su New Yorko miesto Tarybos pirm. P. Screvane ir miesto teisėju M. Midonick. Arch. Varnas rūpinasi, kad New Yorke būtų priimtas įstatymas, pagal kurį miesto įstaigos savo skelbimus duotų ir svetimomis kalbomis išeinantiems laikraščiams. Tokiu būdu skelbimų tekstų ir lietuvių spaudai.

Spaudos skiltyse

Šiuo momentu, ar turi Amerika su Sovietais bendrų siekimų? Rodos, turi. Vienas, sudrausti atominį ginklų išplitimą. Antras, nusiginkluoti, nes ginklai ryja daug pinigų. Trečias, neleisti kinams plisti Azijoje, nes tai karu gresia. Lakūno Powers ir šnipo Abelio apsikeitimas bene žingsnis orą prablaivyti būsimam susitarimui? Jei Maskva pritaris žingsnis po žingsnio tarptautinėje priežiūroje nusiginkluoti, žinosime kad atsakymas — taip!

N. Y. TIMES

Chruščevas vėl laisto talkingo sugyvenimo darželi. Spėjama, jo žygis turi ryšio su jo kova su Kinijos diktatorium. Viršūnių konferencijos nutarimus nusiginkluoti kinų diktatoriai, aišku, ignoruoti. O be kinų, ko vertas nutarimas nusiginkluoti? Kinai juk gausėjanti, stiprėjanti tauta, kuri netrukus turės atominį ginklų.

Montrealo The GAZETTE

Sveikas Raila! Buvome bema, kad sugrįžai į Paryžių...

Neapsakomai buvo linksma pamatyti Dirvoje Tavo rašinį. O mes buvome bema, kad sugrįžai į Paryžių, po viešo pasiskundimo, kad gyvenimi neapsakomose kančiose. Reikia, tebesi Pacifiko pakrantėje. Malonu! Ir dar maloniau, kad pagaliau suradai savo vardo vertą laikraštį. Iš skludusių gandų, buvome susidarę nuomonę, kad visoje Amerikoje nesą laikraščio, kuris būtų vertas Tavo plunksnos.

Tik vienas dalykėlis nėra mums aiškus. Kodėl Tu puoli Vienių? Kas yra laikraštis? Tai tik popierio lakštas, išmarginti tam tikrų žmonių mintimis. Raila kviečiamas pasireikšti! Iš ano Dirvoj rašinio spėjame, kad jau apie naujai įsigytą namą susitvarkė ir net jau pogrindį (turbūt, reikia suprasti "shelter") įsirengė.

Pergyvenusiam tiek karo audrų, sėdint Paryžiuje, žinoma, geriau nerizikuoti ateitimi. Tik susimildamas negrasink jau dabar lįsias į tą savo pogrindį. Pavojaus dar nėra. O gal jau nujauti jį, kaip ir visa kita greičiau už kitus permatydami. Jai taip, tai broliškumo vardan turėtum garsiai šūktelėti visiems.

Bet, jei tokio pavojaus ir pats nematai, tai neleisk rūdyti plunksnai. Skaitytojai Ta-

ve mėgsta. Tik daugumas skundžiasi, kad nemokitrumpai savo minčių išreikšti. Sako, Railos raštai, esą lyg vandens sklindinas kibiras, kuriame įlašinti keli lašai pieno. Norint prieti prie to pieno, reikia išgerti visą kibirą. O tai, esą, jau per daug iš skaitytojams.

Bet, aš manau, čia tik nesusipratimas. Greičiausia tai darai tik iš įpratimo nuo tų laikų, kai buvai atlyginamas nuo eilutės, ne už gabalą, panašiai kaip dabar esi apmokamas už viršvalandžius, kuriuos taip sėkmingai įveiki jau per daugel metų. Manau, tai lengvai galima susitvarkyti su redaktoriais, tiems pažadėjus tokį pat atlyginimą už trumpą ar ilgą rašinį. O būdamas praktiškas žmogus, tikrai nenorėsi už dyką rašalo eikvoti.

Man keista dar ir tai, kodėl taip įtūžusiai puoli Vienių redaktorę Salomėją Narkėliūnaitę. Ypač, atrodo, pyksti, kad atsiranda žmonių, jos darbą net finansiškai paremiančių. Ar nepagalvoji karštais, kad jau laikas ir Pačiam bent kiek praverti kietai užtrauktą piniginę? Reikalų daug. Liežuvišiais kiekvienas mandras, bet reikia parodyti ir kiek širdies mūsų bendriems tautiniams reikalams.

M. SAKAS

Gyvieji paveikslai is arti ir toli

Viktoras Žylė

Apie seną vežimą ir naujus tekinius

Amerikos lietuvių delegacijos Balt. Rūmuose lankymasis ir ALTo užkulisinė veikla (sudarant delegaciją) sukėlė įdomių atgarių. Pasisakymai įvairūs. Vieni ALTo "veiklą" linkę vaizduoti lyg tai būtų buvusi paprasta, šeimoje kilusio nesusipratimo scena. Kiti atsisaukia, girdi, reikia iš ALTo išvietinti sekretorių dr. Grigaitį. Pasigirdo balsai, kad ALTo skubiai ir pagrindiniai persitvarkytų. Yra ir pasinešusių "nuplauti" ALTo kišenę...

Kad ALTo yra išsimušęs iš vėžių ir jo ratai purvan įstumti iki stebulių, niekas šlandien nedvejoja. Yra įdomus klausimas: ar be plačios išsivijos rankų ALTo pajėgs iškelti vežimą ir ar sugebės išsodinti jame užsisėdėjusius bei iš kelio pašmetusius Vykdo. Komiteto narius? Jei tai pavyks savomis rankomis padaryti, tarkim, jog reikalai krypta geroj pusėn. Bet, jei ALTo nieko nedarys vežimui iš purvo iškelti, o vien tik laigys savomis uodegomis save pasiplakdam... giedokim priešmirtinę maldą, nes mirštančiam tiesa nebereikalinga.

Vasario mėn. pilnai išryškėję ALTo negalvimai vargu duosis lengvai išgyvendinami, net jei ir Vykdo. Komiteto sekretorius būtų išvietintas. Pasireiškusi trintis nėra vyro ir žmonos nesugyvenimo byla, kad ją būtų galima išspręsti sena jurisprudencijos formule "A mensa et toro" (išskirti nuo bendro stalo ir guolio).

Lietuvos laisvės reikalui ir lietuvių išsivijai nuodėmę "užtraukė" ne vien ALTo Vykdo. Komiteto sekretorius, bet visi ALTo Vykdo. Komiteto nariai. Tad jei būtų pasinešta iš "rojaus" išvietinti tik Adomas (ALTo sekretorius), lygiai tokios pat bausmės yra nusipelnusios ir levos (kiti trys Vykdo. Komiteto nariai).

Niekas nenuslėps, jog ALTo Vykdo. Komiteto sekretorius labiausiai yra pakenkęs ALTo prestižui bei jo veiklai. Jo išdaigos yra prasidėjusios gana seniai. Signalai ALTo buvo siųsti daug kartų.

O kaip į reikalus pažiūrėjo dr. Grigaitis bendrai: Šimutis, Vaidyla, inž. Bartkus?

Jie juk matė liguisto sekretoriaus veiksmus, jo "vaikštynes" be plano ir kompasų. ALTo Vykdo. Komitetas turėjo teisę ir jo pareiga buvo uždėti sekretoriui gorsetą, kad nepasivirtų jo stuburas įsėsti diktatoriaus kėdėn.

ALTo Vykdo. Komiteto nariai nieko nepadarė sekretoriui atbaidyti nuo diktatūrinų užmačių.

Yra pasigirdę balsų, girdi, socialdemokratų grupė ALTe turėtų dr. Grigaitį atšaukti iš Vykdo. Komiteto ir paskirti kitą savo grupės atstovą. Kitaip tariant, peršama, kad ALTo Vykdo. Komiteto seno vežimo vienas ratas būtų pakeistas nauju.

Tokiais panaujintais ratais gal Chicagoje ir būtų galima važinėti tarp 63-ios ir 33-ios gatvės, bet didelis vargas "keliauninkus" ištikty, jei jie pasineštų ilgesnėn kelionėn...

19 šimtmečio pirmoj pusėj, kai Londone susispietę įvairių Europos valstybių politi-

niai emigrantai steigė, marino ir vėl atgavino įvairiausių Europos laisvės komitetus, vienas šviesus tremtinys pasakė: "Visi atstatinėjimai, visos restauracijos visuomet buvo maskarada". Tad vieton išdarinėjus maskaradus, ar tik nėra pats metas daryti kad ir skausmingą, bet garbingą sprendimą. ALTo Vykdo. Komiteto nariai turėtų atsistatydinti! Operacija sunki, gal net sunešne, kai dantį norima išrauti per ausį, bet ryžtis reikia, jei norima gelbėti ALTo.

Šiandien ALTo turėtų suprasti, jog senaisiais prieš 20 metų tiesiais keliais nebeįmanoma nė žygiuoti nė važiuoti. "Idėjos, kaip rašė A. Herzen, atgyvenusios savo amžių, gali dar ilgai vaikščioti, pasiramsčiodamos lazda, net gali, kaip Kristus, jau būdamos mirusios, dar sykį ar dusyk pasirodyti savo adeptams, bet joms sunku vėl apvaldyti gyvenimą ir vadovauti jam".

Spaudoje, organizacijų susirinkimuose padaryti pasisakymai, priimtos rezoliucijos aiškiai kalba, jog ALTo privalo pagrindiniai persitvarkyti, savo veiklai paimti naują kryptį, apjungti daugiau lietuvių srovių, sąjūdžių, grupių.

Būtų didelis nusikaltimas Lietuvos laisvės reikalui, jei šiuos balsus lydėtų ALTo tylos sąmokslas.

Vienybėje skaičiau Vyt. Širvydo rašto darbą — "Reikėtų reformuoti ne nustumti".

Man, neišėjusiam jokių mokslų, o tik prie platesnio kaimo vieškelio augusiam, sunku buvo tada ir dabar suprasti gilesnes raštuose išdėstytas mintis.

Bandžiau V. Širvydo mintis spėti. Jei spėjimuose būsiu nesuklydęs, atrodytu, jog V. Širvydas baiminasi slapyvardžiais prisidengusių autorių. Jis ir prasitaria, girdi, nežinodamas tikrosios straipsnio autoriaus pavardės, esąs priverstas galvoti, jog jis maskaradan yra patekęs. Trumpai kalbant, Širvydas nori žinoti, gal ir pažinti, kas slepiasi po kauke ar lapu.

Bandant sužinoti tikrąją žmogaus pavardę yra buvę visokių nutikimų.

Daugiau kaip prieš šimtą metų Rusijoje buvo leidžiamas savaitraštis "Vladimirskeje gubernsكية vedomosti" ir jame redakcinį darbą dirbo gimnazijos mokytojas D. V. Nebaba.

Ir štai tas Nebaba (tikras atsitikimas ir tikra pavardė) vėlai vakarė ėjo pro gubernatoriaus namus. Rankoje nešėsi mažutį teleskopą. Nebaba sustojo ties gubernatoriaus rezidencija ir ėmė teleskopu žvalgyti dangaus erdves.

Sargyboje stovėjęs kareivis paklausė:

— Kas eina?

— Nebaba, — atsakė redakcijos bendradarbis.

— Jūs nepaikiokite, — suriko įsižeidęs sargybinis, — aš einu pareigas.

— Bet gi sakau, kad aš Nebaba.

Kareivis iškvietė puskarininkį ir perdavė jam "astronomą" nevesti daboklėn: ten, girdi, išaiškinti ar tu boba ar ne.

Nelinkęs esu manyti, jog Vyt. Širvydas norėtų mane įstumti daboklėn ir kad joje imtų aiškinti, ar esu aš Klelė ar Žylė?

PAVERGTŪJŲ SEIMO ATSTOVAI WASHINGTONE

Dabartinėje tarptautinėje padėtyje justis abiejų frontų — laisvojo pasaulio ir sovietų dominuojamojo — pasirengimam galimiems sprendimams, kurie, jei ir nepašalins dabartinių tarptautinių problemų, gali kuriama laikui jas "užšaldyti". Susiturtuoti padėtyje ir JV politikos gairėse, Pavergtųjų Seimo vadovybė (General Committee), kurią sudaro visų Seime dalyvaujančių delegacijų atstovai (Lietuvai atstovauja V. Sidzikauskas), kovo 12/15 lankėsi Valstybės Departamente,

pas senatorius ir kongresmanus ir įteikė Seimo memorandumą. Memorandumas reikalauja, kad Vakarai nusiginklavimo ar Berlyno klausimų sprendimo neatjungtų nuo europinių problemų visumos ir jokių savo gestu nesankcionuotų Sov. Sąjungos užgro-

bimų. Be to, kad JT pilnatyje būtų iškeltas ir sovietinio kolonializmo likvidavimas.

Valstybės Paekretoriaus p. e. A. Johnson patikino Seimo atstovus, kad pavergtosios Europos klausimas tebėra gyvas ir tinkamu laiku bus iškeltas. Jis taip pat pritarė Seimo memorandumo minčiai dėl sovietinio kolonializmo kėlimo Jungtinėse Tautose.

Seimo atstovai aplankė apie 40 senatorių ir kongresmanų. Visi jie yra gerai susipažinę su pavergtosios Europos reikalais. Ir pažadėjo visokeriopą savo paramą Seimo memorandumui iškeltiems klausimams.

Pavergtųjų Seimo atstovams pagerbti Lietuvos Pasiuntinybė surengė priėmimą, kuriame dalyvavo ir Valstybės Departamento pareigūnu. Ir Washingtonė rezil-

duošančio diplomatinio korpuso narių, ir JAV Kongreso narių, ir lietuvių kolonijos atstovų.

Pavergtųjų Seimas savo pilnaties nepaprastąją sesiją planuoja ateinančių birželį Londone. Ligšiolinės Seimo europinės sesijos vis vykdavo arba Strasburge arba Paryžiuje.

Salomėja Narkėliūnaitė ši savaitgalį rodys savo filmą Bostono atėtininkams sendraugiams ir vilniečiams. Pereitą savaitgalį ji rodė filmą clevelande. Rodymą rengė iniciatorių grupė priešakyje su J. Nasvyčiu Vieniųbei paremti. Publika filmą sutiko šiltai, nežūrint kai kurių vietos organizacijų vartojos priešiškos agitacijos.

NEMUNO IR DNEPRO SUJUNGIMAS

Dr. Jonas Balys

Washington, D. C.

Neseniai VIENYBĖ perspausdino platų straipsnį iš šių dienų Lietuvos tarybinės spaudos apie tą grandiozišką sovietų planą sujungti Baltijos ir Juodąją jūrą per Nemuną, jo intaką Ščērą ir Dnieprą. Kaip ir daugelis kitų sovietišku planų, pirmu pažvelgimu jis atrodo įdomus ir didingas, bet giliau patyrinęs pasirodo neįvykdomas arba nepraktiškas. Tai tas pats, kaip su Kazachstano plėšininėm žemėm ar kukurūzų auginimu Lietuvoje. Sausra ir smėlio audros Kazachstane, šaltas klimatas Lietuvoje tuos sumanymus niekais pavėrčia.

Pagaliau Nemuno - Dniepro sujungimo projektas nėra naujas. Lietuvių enciklopedijos 20 t. 180 psl. skaitome: "1631 Lietuvos - Lenkijos selmas buvo numatęs sujungti Nemuną su Dniepru, perkasant 6 km. tarpą iš Nerles aukštupio į Ponią, Dniepro Berezinos intaką. Projektas pasirodė netinkamas techniškai. Geresnį sprendimą rado etmonas M. K. Oginskis, kuris 1768 dalimi savo lėšomis, prakasė kanalą tarp Nemuno Ščēros per Šventyčio ežerą į Jesjoldą, Pinos - Pripetles - Dniepro intaką, bendro 54 km. ilgumo."

Kiek modifikuotas sovietų planas greičiausiai irgi pasirodys netinkamas ir neįvykdomas dėl tos pačios motinos gamtos sukurtų sąlygų. Mūsų hidrologo prof. Kolupailos tvirtinimu, Nemunas yra tinkamas laivams plaukioti nuo Naujojo Sverženio bžk. iki Kuršių Marių, viso 857 km. ("Lietuvių enciklopedija", 20 t., 173 p.). Tačiau reikia atsiminti, kad Nemunas netinka laivininkystei apie pusę metų ar net daugiau: arba yra užšalęs, arba vasarą nusekęs ir net paprasčiausiai plokščia-dugniai laivapalaikiai nutūpia ant sėklumų, kurių vietos dažnai keičiasi dėl vandens sunesamo smėlio. Aukščiau Gardino gali plaukioti tik labai maži laivai.

Kodėl sovietams toks planas atėjo į galvą? Šiais laikais orinis transportas tiek greitai vystosi, kad sausažemio ir vandens keliai greit neteks savo reikšmės. Pagrindinė idėja yra sujungti Baltijos ir Juodąją jūrą, apeinant Dardanelus ir Gibraltarą, kurių sovietai neturi viltes paimti greitai į savo kon-

Drozlės...

Diplomatai spėja, Berlyno dalykas bus išspręstas jiems žinomu modus vivendi būdu. Lietuviškai tai būtų: gyvensime ir tvoras kūrėsimė.

Poetas prispaudėjams baisesnis negu skriaudžiamųjų sukilimai, nes jis parūpina idėjas.

Dauguma žmonių verčiau miryt negu galvotų, todėl ir gyvena ir pusiau numirę.

76 metus sulaukusi Vienybė bus pasaulyje išgyvenusi 27,758 dienas. Jei netikite, patys suskaitykite!

Visa buvo, kai mūsų nebuvo; viso bus ir kai mūsų nebus.

trolių. Tikslas yra karinis: esant reikalui, skubiai per-vesti povandeninius laivus iš Baltijos jūros į Juodąją, arba atvirkščiai, žiūrint koks reikalas. Povandeniniai laivai, ginkluoti raketomis, atrodo, dar greit savo reikšmės nepraras. Štai ir visa paslaptis.

Mums lietuviams reikėtų būti atsargesniems ir lengvai nekibti už kiekvienos sovietų metamos meškerės. Pirmiausia mes turime pagalvoti: o kokla gi mums ir mūsų kraštui bus iš to nauda, kokle galės atsirasti pavojai, ko jie tuo siekia? Tarp kitko, jie stengiasi visokiais būdais kaip galima daugiau surišti Pabaltijo kraštus su rusišku užnugarium, kad net ir pasikeitus politinėms sąlygoms Pabaltijo kraštai turėtų interesą pasilikti bent ekonomiškai sujungti su rytais. Užtat jie veda dujotiekį iš Ukrainos į Vilnių ir Rygą, jie tiesia naftatiekį į Klaipėdos uostą, planuoja statyti daugiau hidroelektrinių stočių, kurių gaminama energija negalės būti vietoje su-naudojama ir turės būti eksportuojama. Anot Narkėliūnaitės aprašymo, elektros negali į kalmus praveisti, kai trūksta kokių ketverto stulpų ir poros šimtų metrų vielos, nes jų nėra... (Tas pats ir Lenkijoje, Punsko apyl.) Turizmas irgi nelabai galės išsiplėsti, kai turistai sovietiš-kame lėktuve apsinuodija maistu, kokia troškinta vištiena, kaip Salomėjai atsitiko (žinoma, tokie dalykai pasitaiko ir Amerikoje, nežiūrint visų moderniškų šaldytuvų). Tačiau visa tai tik voratinklai, duokite mums tik laisvę, o dujos, nafta ir elektra mūsų nesuvillios, arba elkitės ūkiškai, bet ne kaip kolonizatoriai, tada galima bus susitarti.

Nemunas ties Kauno senamiesčio.

Dailininkės Aleksandros Vitkauskaitės-Merker kūrinys "Gėlės". Tai vienas iš 17 piešinių kurių bus išstatyta jos "One man show" parodoje Wakaling galerijoje, Woodbridge Memorial knygyne, 231 Hackensack St., Woodbridge, New Jersey. Paroda atidaroma š. m. balandžio 1, sekmadienį, nuo 3 iki 5 val. v. ir tęsis iki balandžio 30 d. Dauguma dailininkės piešinių sukurta kelionėse po Ameriką, Europą ir Jordaną. Kita dailininkės paroda įvyks gegužės mėn. Iš viso, ši pavasarį numato išstatyti apie 30 savo darbų.

Iš mano dienoraščio

JŲ PIRMOSIOS DIENOS AMERIKOJE

Šiandien vienas mano mieliausių svečių būtinai užsispiria, kad jį vežčiau pas tą lietuvių ūkininkę, kuri aną dieną buvo atvykus ir teiravosi, ar kas iš mano "dypukų" nesutiktų eiti į jos farmą dirbti.

Pažįstu aš tą moterį, rodos, neblogai. Kažkam parekomendavus pas ją porą kartų per metus nuvykstu medaus nusipirkti. Žinau, kad ji turi lietuvišką ūkį, ne tokį, kaip amerikiečiai mėgsta. Amerikiečių ūkiai tėra tam tikri fabrikai. Vieni augina tik bulves, kiti tik bastučius, tretieji antis, ketvirtieji kalakutus, ir, žinoma, nieko sau neturi, net ir to, ką augina. Ir karves laikantieji perkasi pieną.

Ši lietuvių savo ūkyje turi visko: porą karvių, kiaulių, vištų, kalakutų ir dar kitokių. Maisto ji neperka jokio ir yra rodžiusi, man kaip visa gerą meitėlių papiove užšaldo savo šaldytuve.

Šeimnininkę randame virtuvėj sviestą mušant. Visai taip, kaip Lietuvos kaime. Ji pakviečia mus irgi į virtuvę ir klausia, ar mes galime palaukti, iki ji sumuš sviestą. Norinti mums aprodyti visą ūkį, paaiškinti darbus.

Aišku, galime. Tur būt abu galvojame ir apie mušamą sviestą. Greičiausia, kaip ir pridera lietuviui, mus juo vaišins, o mes valgysime ir dėkosime ir girsime sumanią ūkininkę.

Sviestas sumuštas ir išplautas. Mums pasiūlo pasukų paragauti. Po to aprodo gyvulius, pašarą,

paaiškina kas kada reikės dirbti. Rytą jis atsikėlęs nuo 8-8jų turėsias pašerti kiaules, pamilžti karves, paleinti vištas. Po pusryčio daržo ravėti. Per pietus vėl karves pamilžti, paliuobti gyvulius. Po vakarienės dar pamesti gyvuliams pašaro, pagirdyti juos, vėl pamilžti karves, aplieti gėles; na ir laisvas, darai ką nori, iki ryto.

— Tur būt nepyksi, jei paprašysiu kai kada vakarais sviestą sumušti? Vežu jį į New Jersey, kur mano dukterė yra suradusi kostumerių medui ir sviestui.

— Kur čia, vienas malonumas — diplomatiškai manų svečias atsako.

— Tai kiek gi valandų į dieną jis dirbs? — Įsiterpiu aš.

— Kas čia valandas farmoje skaito. Nuo šešių iki devynių, sakyčiau, tik vasarą ilgiau.

— Ar visos septynios dienas jis turės dirbti? — Vėl įsikišu.

— Kaip gi! Gyvuliai nešvenčia.

O kiek gi algos žadate? — Pagaliau ir mano svečias prabilsta.

— Žmogeli, džiaukis kad pavalgyti turėsi. Algos! Sviesto pabaiga! Iš tokio vargo atvykęs, dar algos! Bombos nekris ant galvų, turėsi duonos ir kitko, mano vyro drabužių gausi, ar tai negana?!

— Ne cigaretėms neduos. — Grįžtant namo jis išsitaria.

PAGERBĖ V. MYKOLAITIŲ-PUTINŲ

Vilniuje Rašytojų Sąjungos klube įvyko Vinco Mykolaičio Putino kūrybos vakaras. Į susitikimą su įžymiu senesniosios poeto kartos atstovu, pradėjusiu savo kūrybinį kelią prieš pusę šimtmečio, atvyko didelis burių poeto, rašytojų. Susirinkusių tarpe buvo kompozitoriai, dailininkai, aktoriai. Įžanginį žodį tarė A. Venclova. V. Mykolaitis-Putinas sustojo ties kai kuriais savo gyvenimo momentais, pasidalino su klausytojais savo mintimis apie poeziją, meną.

Aktorius V. Kybartas paskaitė ištrauką iš "Sukilėlių" II dalies. Klubo salėje vakaro dalyviai klausėsi paties poeto skaitymų eilių. Poeziją keitė muzika. M. Dvarionaitė fortepijonu atliko mėgiamus poeto kūrinius. V. Mykolaitis-Putinas perskaitė didelį eilėraščių ciklą "Mano mėnesiai", poemėlės "Mocartas", "Sommambulas", "Žilvinas ir Eglė" ir kt. Nuosirdus ir jaudinantis vakaras, vykęs po savotišku "menų sintezės" ženklu, baigėsi soliščiu E. Rimkaitės ir S. Narūnaitės (arfa ir violončele) duetu.

Žemiau pats laureatas savais žodžiais kalba apie save ir savo kūrybą.

V. Mykolaitis-Putinas

rodydamas, kad nuolatos reikia ieškoti naujų formų, naujų temų. Jis man patarė pasiskaityti Tjutčevo ir Fetos poezijos. Šiuos autorius aš netrukus įsigijau, jie man patiko ir, tur būt, bent kiek bus paveikę mano tolimesnę kūrybą. Dar atsimenu, kad Tjutčevas padarė man įspūdžio daugiau savo eilėraščių turiniu, mintimis, o Fetos posmų struktūra, skambumas, ritmika. Labai man patiko ir Jurgio Baltrušaičio poezija. Pirmą sykį susipažinau su ja iš Ad. Jakšto straipsnio, išspausdinto "Draugijoje" 1911 m. Įdėtas ten citatas išmokau atmintinai ir daugelį iš jų atsimenu po šiai dienai. Baltrušaičio rinkinius "Zemnyje stupenį" ir "Gornaja tropa" įsigijau vėliau, jau Petrograde, kur 1915 – 1917 m. studijavau dvasinėje akademijoje. Ten pat susipažinau su Vl. Solovjovo kūryba, su Viačeslavo Ivanovo knyga "Borozdy į meži" ir A. Blyjų "Simvolizm". Visos tos knygos, ypačiai V. Ivanovo, padarė man gilų įspūdį.

1917 m. vasarą pasitaikė man proga nuvažiuoti į Kaukazą ir vieną mėnesį praleisti Kislovodske. Dalį kelionės nuo Rybinsko (Kalinino) iki Caricyno (Stalingrado) atlikau laivu Volgos upe. Ir dabar dar gyvai atsimenu tos didžiulės upės vaizdus, ypač Žigulių kalnus. Bent kiek tai atsispindi eilėraštyje "Rūsčios bangos". Kaukazo įspūdžių temomis parašiau labai nedaug; vos keletą trumpučių eilėraščių. Dabar galiuosi neišnaudojęs tų temų. Vėliau kalnai jau nedarė man tokio įspūdžio, kaip tada Darjalo tarpkelis arba Kazbekas.

Su savo tų atostogų draugu Kislovodske apsi gyvenome pas vieną lenkę, kuri turėjo dukterį, o dukte draugė ar giminitė. Mudu su bičiuliu laikėmės atokiai ir gan paslaptiškai. Anksti atsikeldavome, pasilimdavome termosą Narzanui ir grįždavome tik vėlai vakare nakvoti. Moterys spėjo, kas mudu tokie būsią. Aš tada atrodžiau "artistiška": nešiojau ilgus plaukus, dėvėjau apglamžytą švarkelį, atlapus marškinius, ant nosies pensne juoduose rėmelioose, juodu kaspinu prikabinatą prie liemenės sagos. Kartą, mums parėjus, šeimininkės dukte vartė gaidas. Kai aš, paėmęs lapą, paniūniau melodiją, mergaitė labai nustebė ir nutarė, kad aš būsiąs muzikas, greičiausiai smuikininkas. Ji vien stebėjosi, kad aš nekeikiu Mocarto, Bacho ir kitų muzikos genijų. Reikia atsiminti, kad tai buvo revoliucinio sąjūdžio metai ne vien politiniame visuomeniniame, bet ir kultūriniame gyvenime. Kelionės metu nuo Petrogrado iki Kislovodska traukiniuose ir garlaivyje aš prisiklausiau iki valiai įnirtusių ginčų, beveik peštynių, ivairiausiomis temomis. Atsilapoje įžūliais veidais jaunuoliai futuristai ir kitoki naujojo meno šalininkai griovė muziejus, daužė Praksitelius ir Mikelandželus, degino Rafaelio madonas, vertė pasaulį aukštyn kojomis su visa jo senove. Vienas tokis "revoliucionierius" lankydavosi ir pas mūsų šeimininkę. Dėvėjo įsiai pilką eilutę, pats juodbruvus, plonais ūseliais, plepys. Moterys pašiepdamos vadindavo jį "Szary pan" – pilkais ponas. Vieną dieną randame savo šeimininkę su dukra verkiandą, aimanuojančią. Giminitė nusišovė, nelaimingai įsimylėjusi kažkokį dailininką. "Szary pan" visą tą istoriją žinojęs ir nelaimingai nepadėjęs, jos nepaguodęs ir nuo tokio žingsnio nesulaikęs. Išklaušęs senutės priekaištus, jis su panieka numojo ranka ir atkiro: "Nenorėjau būti kvalioje ramintojo rolėje." Šią atsitikimą kiek vėliau aš panaudojau kaip temą savo novelei "Medūza". Kadangi ji atremta, nors ir ne visais siužeto motyvais, į gyvenimo tikrovę, tai ir išėjo gerokai už kitas dvi to laikotarpio noveles – "Šviesus šėšėlis" ir "Vienu pabučiavimu". Šios dvi tokios atamos neturi. Tai svaičiojimai parašyti pamėgdžiojant šeinius stilistinė maniera. Aš jau seniai jau išbraukiau iš savo kūrinių sąrašo.

Pabaiga sekanciam numeriam

Mano gimtasis Pilotiškių kaimas yra šiaurinė-rytiniame Gudelių parapijos pakraštyje, netoli nuo Marijampolės – Prienų vieškelio. Nedidelė giraitė pietuose skiria mus nuo dūkiškiosios parapijos dalies, pasidavusios link Balbieriškio.

Mano gimtinė ir jos apylinkės ypatingu gamtos grožiu nepašizymi. Nei upės, nei ežero. Kalneliai, balos, alksnynai, beržynėliai ir vieniši medžiai pakelėse, ūkių sodeliai įvairina vaizdą. Nuo aukščiausio mano tėviškės kalnelio, Krušakalnio, vaizdas prasiplečia. Vakaruose, Marijampolės link, tęsiasi pusėtinai derlingi kaimų ir dvarų laukai. Vienintelė įdomybė vakaruose, slėnyje vietoje prigludęs Šakališkių piliakalnis – simetriškas, dvilė kuprom, gražiai žole apaugęs kauburys. Priėjus arčiau, jis padidėja, paaukštėja, ir ne taip jau lengva jį įkopti. Į Šakališkių piliakalnį mes vesdavome pasivaikštinėdami jaunesniuosis svečius.

Šiaurėje – samanotos pelkės, apaugusios krūmokšniais, mėnkomis eglaitėmis, pušėmis, berželiais. Ten moterys eidavo rinkti mėlynų, girčių, spalgenų, bruknių ir vis baimindavosi, kad neįkirstų gyvatė. Šitas pelkes pas mus vadindavo palaitėmis, skirdami nuo didžiųjų palų, kurios driekiasi prie Amalviškių ežero, motinos tėviškėje.

Už palaičių, šiaurės vakaruose, žvilgsnis užkliūdavo už aukšto, smallo Iglaukos bažnyčios bokšto, susprogdinto pirmojo pasaulinio karo pradžioje. Į dešinę, šiaurėje, anapus palaičių, eina aukštos vietos, Vasarų, vakarais, saulei leidžiantis, ten, už kokios 15 kilometrų, spindėdavo Šilavoto bažnyčios bokštai.

Šiaurės-rytuose, pro Naująją Ūtą ir Vartus, pakraštį, mėlynuoja Prienų šilas, mano jaunystės metais buvęs didelis ir paslaptingas. Šiurpus slopinantis baimės jausmas kildavo krūtinėje, įvažiuojant į jo šnypščiantį po ratais smėlį, stumiantis pro aukštas, ištekines, kaip žvakės laibas, geltonas pušis, viršuje susiglaudusias žalias, garbanotais vainikais, Prienų šile gali tau pastoti kelį vagis, plėšikis, galvažudys ar šiaip negeras žmogus. Jei važiuosi atlaidų ar jomarko dieną, tai saugokis girtų bernų ir mušėikų. Vienur kitur pastatytas pakelėje kryžius primena apie įvykusią toje vietoje nelaimę, žuvusį žmogų. Kai išvažiuodavome iš Prienų šilo, visi lengvai atsikvėpdavome.

Nuo mano tėviškės kreipiant žvilgsnį į rytus ir pietryčius, miškai artėja. Tai jau Balbieriškio girios su lapuočiais, eglėmis ir gausiais lazdynais. Čia eidavome riešutauti, grybauti, uogauti. Didelė miško dalis priklausė Ivoniškio dvarui, iš kurio už servitutus mūsų kaimo kiekvienas ūkininkas gavo ligi 10 margų miško sklypą. Mano tėvas prie jų prisipirko dar 6 margus. Čia buvo ganiavos, malkų atsarga, paskui, miškui praretėjus, pievos ir dirbamos žemės gabalas. Atostogų metu tas miškas suteikdavo man nemaža malonumo, o kartais ir vargo. Dienovidžio kaitroje reikdavo iš miško parjodinti arklius. Susimauni pavadžiais ketvertą, ant kraštuotino sėdi. Arklius puola sparvos, jie gyluoja, blaškosi, kraštutiniai įsibėgėję užlekia į priekį, susipainioja. Ne, jau geriau turėti reikalą su karvėmis ir avimis.

Šie atsiminimai kyla iš 13 – 16-ųjų mano amžiaus metų. Gimiau Pilotiškių kaime 1893 m. pagal metrikus sausio 13 d., o iš tiesų sausio 6 d., per Tris karalius. Neaprašinėsiu čia smulkiau nei savo ankstyvosios jaunystės, nei mokslo metų, nei tolimesnio gyvenimo eigos. Tai būtų platesnių atsiminimų uždavinys. Gal kada, bekaršdamas, tokius atsiminimus ir parašysiu, nors ir nemėgstu savo biografijos. Šio leidinio reikalui noriu vien pažymėti keletą momentų, kurie siejasi su mano sąmonėjimu, brendimu ir literatūrinio darbo pradžia. Tačiau nenorėčiau, kad skaitytojas laikytų tai kažkokiais nepajudinamais mano kūrybos pagrindais. Be tų, kuriuos čia suminėsiu, buvo ir kitokių veiksmų, formavusių mano pažiūras, tematiką, stilių. Aš pats daug ko nežinau ir daug ko neatsimenu. Tai, ką aprašysiu, bus vien kaip ir kokie maži šviesos taškeliai, lyg šiol neišblėšę mano sąmonėje.

Su lietuvių poezija pirmiausia supažindino mane daina, muzika. Nuo pirmosios gimnazijos klasės buvau uolus choristas. Be gimnazijos choro, dalyvavau Marijampolės lietuvių choro. Iš chorvedžių, dirigentų, geriausiai atsimenu Temą Žičkauską-Linkį, aušrininką. Buvo jis neaukšto ūgio, sausas, žilas senukas, visados

gyvas, judrus. Mokė jis mus, smuiku išvedžiodamas melodijas, ir chorui dirigavo, vienoje rankoje laikydamas smuiką, o kitoje smičių. Jei daina gerai pavykdavo, padėjęs smičių, su pasitenkinimu bučiuodavo pirštus ir mums visiems, choristams, per erdvę slysdavo oro bučkį.

Tai gi atsimenu kaip šiandien šitame choro išmoktas dainas: "Esmi sau žmogelis", "Jau pavasaris ateina", "Miškas užia", "Loja šunes", "Lietuva, tėvyne mūsų". Su dideliu atsidėjimu buvo mokoma "Miškas užia". Pavaizduoti miško užimui dirigentas versdavo chorą tęsti tą "ū" crescendo ligi netekdavome kvapo. Oro bučkį dažniausiai slysdavo po "Lietuva, tėvyne mūsų".

Be šių dainų, buvo paplitusios dar "Op, op, kas ten, Nemunėli", "Kaipgi gražus, gražus žolynų darželis", "Kinkyk žirgus", "Lietuva brangi", "Už Raseinių ant Dubysos", "Kur bėga Šešupė", "Užtrauksim naują giesmę, broliai". Tokių dainų aš turėjau nusirašęs visą storą sąsiuvinį. Galimas daiktas, kad jų, o ypač "Miškas užia", paveiktas ir aš pabandžiau rašyti. Atsimenu bene antroje ar trečioje klasėje parašęs du "kūrinius": eilėraščių apie Lietuvos girias ir alegorinį vaizdelį apie Nemuną. Daugiau gimnazijoje būdamas nieko neparašiau, nes visą atliekamą laiką užimdavo kita tų laikų mano aistra – pašyba ir plaustymas "lobziku" iš lentučių. Dar antroje klasėje nupaščiau paplitusio anuomet Gedimino paveikslo kopiją. Klasėje ji sukėlė tikrą sensaciją. Apžiūrinėjo mano darbą P. Kriaučiūnas, M. Gustaitis ir kiti tano dienos mokytojai. Kriaučiūnas su Gustaičiu labai gyrė, kiti taip sau. Nežinau, kuris pastebėjo, kad vienas Gedimino ūsas atrodo kaip ir raitytas, o kitas – banguotas. Tas paveikslas, pažymėtas 1907 m. data, ligi pat antrojo karo garbingai kaboją po stiklu mano tėviškės seklyčioje.

Apie lietuvių literatūrą gimnazijoje mes, žinoma, nieko negirdėjome. Lietuvių kalbos šiek tiek mokė P. Kriaučiūnas. Jis kartais prasarėdavo apie vieną kitą laikraštį, rašytoją, papasakodavo apie Petrą Arminą-Trupinėlį, paskaitydavo kai ką iš jo nebaigtos versti "Gražinos". Patikimesnius mokinius pasikviesdavo į butą ir duodavo knygelių pasiskaityti. Atsimenu, ir man sykt pasiūlė: "Na, rinkis, ką nori – štai "Epikteto aforizmai" filosofija, o čia graži pasakėlė." Aš, žinoma, pasirinkau "Epikteto aforizmus", nors nežinojau, nei kas tas Epiktetas, nei kas tie aforizmai.

M. Gustaitis dėstė tikybą, ir neatsimenu, kad būtų ką papasakojęs iš literatūros. Mes nė nežinojome, kad ir jis pats poetas. Ir pas jį rinkdavomės į butą lietuvių mokinių choro dalyviai mokytis giesmių, kurias giedodavome per mokinių pamaldas. Mums patikdavo, kad mokytojai rusai Gustaitį vadindavo ne "ksiondz", o "kunigas".

Gerai neatsimenu, kada į mano sąmonę įkrito Maironio vardas. Vien atsimenu, kad mačiau jį patį, būdamas trečioje ar ketvirtoje klasėje. Jis sakė pamokslėlių per mokinių pamaldas. Kalbėjo kažką graudaus. Tais laikais gimnazistai nešiodavo uniformas su nikelinėmis spindinčiomis sagomis. "Žiūrėkite, – kalbėjo Maironis, – gal tai jūsų tėvų, brolių ir seserų ašaros spindi." Daugiau iš to pamokslėlio neatsimenu nė vieno žodžio. Kažkodėl man atrodo, kad Maironio plaukai buvo šviesiai rusvi. Vėliau Maironį pamačiau tik po daugelio metų, pradėjęs dirbti Kauno universitete. Jis tada jau buvo širmas. Neatėjo man į galvą tą detalę patikrinti.

Baigęs Marijampolės gimnazijoje keturias klases, 1909 m. turėjau stoti į Seinų seminariją. Atsimenu, mano klasės draugas Petras Šalčius tarsi atkalbinėjo mane nuo to žingsnio. Rodosi, to pat pasikalbėjimo metu jis man parodė Maironio "Jaunąją Lietuvą" ir kai ką iš jos paskaitė, bene "Jau slava! sukilo". Knygelę aš įsigijau ir, važiuodamas namo, vežime godžiai ją skaičiau. Netrukus po to nusipirkau "Pavasario balsus", paskui "Raseinių Magdę", ir Maironis tvirtai išsiskynė mano vidaus pasaulįje.

1911 m. seiniškis "Saltinis" išspausdino pirmąjį mano eilėraščių "Vai eičiau, aš eičiau". Po to ėmė rodytis jų ir daugiau "Saltinyje", "Draugijoje", "Ateityje". Tačiau tikru savo įvesdinimu į lietuvių literatūrą laikau pasirodymą pirmajame lietuvių literatūros žurnale – "Vaivorykštėje" 1913 m. Žurnalo redaktorius Liudas Gira parašė man skatinantį laišką, nu-

Pranas Narvydas (viduryje) su artimaisiais ir bičiuliais, kurių tarpe brolis J. Narvydas, Juozas Valakas, Virbičkal.

Pranas Narvydas... Atkelta iš 1 psl.

Narvydas paruošė "Kaip Rusijos valstiečiai kovojo už savo žemę ir laisvę" vertimą, išleista 1908 atskiru leidiniu. Yra ir daugiau vertimų išspausdintų.

Būdamas arti 19 m. amžiaus, Pranas pakilo po pasaulį paklajoti, Narvydo tėvai, tarp kitko, buvo pasiturį ūkininkai, todėl Prano kelionę į Petrapilį ir ten užsilikimą metų kitam reikia laikyti vien jaunuoliško smalsumo reikalu.

Kai 1905 m. Petrapilyje ir kitur Rusijos imperijoje – it bičių spiečius-žmonės ėmė šliauštis prieš carą, Pranas irgi maišėsi riaušėse prieš buvusią santvarką. Ir štai vienu ty riaušiu metu prie caro rūmų Narvydas lipa ant aukštos tvoros ir balsu šaukia: šalin caras, tegyvuoja Lietuva...

Visu ryškumu Narvydo asmenybė sužibėjo Amerikoje. Jisai nesėdėjo čia nei valandos susidėjęs rankas. Ties jo darbams reiktų atskiros knygos. Gyvai jis tebegyvena Susivienijimo Lietuvių Amerikoje idėjomis. Tai Narvydui prie širdies. Rodė savo triūsą Tėvynės Mylėtojų draugi-

jai, kurios darbai tautai stebėtinai, beveik milžiniški. Su kitais nuo 1919 m. buvovienas iš Lietuvos Misijos darbuotojų, kurie kilstančiai į laisvę Lietuvai parūpino beveik 2 mil. dol. paskolą. Tenka dar Narvydą minėti kaip uolų kadaise Amerikoje gyvenusio komp. Miko Petrausko talkininką bei valdintoją Petrausko operetėse.

Nesvetimi Pranu Narvydui ir Neprikl. Lietuvos gyvenimo poreiškiai. Pz., Lietuvos Šaulių sąjunga savo idėjos bičiuliui užjūryje prisega Šaulių Žvaigždės ordiną.

Tik toks krašto mylėtojas, kaip Narvydas, ir būdamas užjūryje, gali skirti dėmesį Neo-Lithuanijos korporacijai Kaune. Lietuvos jaunimas, steklas mokslo, jam savas, gilios meilės apgaubiamas. Todėl nenuostabu, jog Narvydą matome tos korporacijos mecenatų tarpe. Suartimu bičiuliu Juozu Ginkumi – abu iš tos pačios Jonišio padangės – Narvydas tėra tie du iš dabar gyvenančiųjų Neo-Lithuanijos mecenatų. Jų šilumą – tuo mes didžiujamės – jaučiame ir dabar.

Kaip artimui mylėti pavyzdžiui, Pranui Narvydui lengva

ir natūralu įsijausti į Vasario 16 gimnazijos, BALFO, buvusiu tremtinių Lietuvoje esančių bei Sibire nuskriaustųjų bėdas bei džiaugsmus. Būtų keista, jei kas nors primintų Narvydui aukoti BALFui gimnazijai ir tt. Tai juk jam savai me suprantama, tai kyla iš jo gilumos, ir todėl Pranas toks savas ir artimas.

Narvydui žymu laikraštiniško sugebėjimai. Už jo įsivėlimą į spaudą bene kalčiausias buvęs vienybės red. Juozas O. Širvydas, greit pastebėjęs Narvydo pomėgį plunksnai.

Daugiau kaip per 50 m. parašytų Narvydo rašinių įvairiom temom ir jaunesni už Narvydą nepakeltų. Tasai Narvydo – kaip laikraštiniško – vaizdas tarp Amerikos lietuvių spaudos vyrus stovi aukštėliau, nei daugelio kitų. Svarbu tai, kad Narvydas susikaupusiai skleidė visa, kas lietuviškąją išveiviją kvietė krūvon, vienybėn, degė Lietuvai, kitokių vaistų – kaip lietuviybė – niekam nesitūlė.

Turi žiežirbų Narvydas ir poezijos muzai. Mum įspūdį paliko tie Narvydo eilėraščiai, kuriuos prieš bene 5 m. deklamavo akt. Žukauskas pagerbiant Narvydo ankstyvesni sukaktį.

Kaip kiekvienas, taip pat ir Pr. Narvydas žvelgia į ateitį. Jo troškimai tokie suprantami – dar kartą išvysti Lietuvą laisvą ir nepriklausomą. Jisai, kaip ir visos tautos, svajos, be abejo, ilgai nuil taps gyvos, kaip po nakties ateina dienos šviesa.

Lenkiam galvą tokiem, kaip Narvydai, kurie iš pat jaunumės paskendę Lietuvos laukuose, miškuose, dangaus žydrume ir Lietuvos šalies pasakose.

Jeigu kada nors tektų vaikščioti Jonišio parapijos derlingose dirvose, uželkite į Trumpaičių kalną, kur prieš 75 m. – 1887 m. liepos 26 d. gimė Pranas Narvydas.

Dar tenka atverti Pranui Narvydui savo širdis už jo širdies meilę ir padėkoti, kad daugeliui yra pavyzdys.

Antanas Vadopalas, Panevėžio monografijai leisti redakcinės komisijos sekr., informuoja, kad šiuo metu jau rengiamasi spausdinti ir pačią knygą. Ją leis Chicagoje įsteigtas Panevėžiečių Sambūrio Klubas.

KOVA DĖL SVEIKATOS

ALG. PUZAUSKAS
Chicago, Ill.

Garsus britų valstybininkas Disraeli savo laiku yra pasakęs, kad "Žmonių sveikata yra pamatai, ant kurių pastatyta ne tik jų pačių laimė, bet ir visos valstybės jėga".

Prezidentas Kennedy, ragindamas priimti socialinio draudimo praplėtimo įstatymą, įrodė, kad ir jis šią tiesą supranta. Tautos fizinis užsigrūdinimas, stiprybė ir sveikata yra ypatingai svarbūs šiose grėsmės pilnose dienose, kada pasaulio tautos rikiuojasi viena prieš kitas ir mobilizuoja visus savo fizinius ir dvasinius išteklius.

Valdžios projektas nemo-kamai gydyti senuosius piliečius, savo duoklę kraštui jau atidavusius, žinoma, visų sveikatos problemų neišspręs, bet vis dėlto, viena skylė jau būtų užlopyta.

nizuoti visus krašto vaikus nuo polio, škarlatinos, kokliušo ir kitų ligų.

Šis pasiūlymas, atrodo, niekam skriaudos nedaro, o tik siekia užtikrinti, kad priauganti amerikiečių karta išsivystytų vaikiškųjų ligų nesužalota. Be to, vyriausybė siūlo per 10 metų teikti lėšas medicinos mokyklų statymui, didinimui ir remontui.

Galima suprasti, kad gydytojams ši įstatymo dalis nepatinka dėl medžiaginių išskaičiavimų, nes juo daugiau mokyklų ir studentų, tuo didesnis skaičius gydytojų ir, išvadoje – mažiau pacientų. Aišku, galima būtų daug kalbėti apie tokio nusistatymo moralinę ar etinę pusę, faktas, tačiau, lieka tas, kad, norint pasivyti augantį gyventojų skaičių ir išlaikyti esamą proporciją tarp gydytojų ir pacientų, šis kraštas turėtų išleisti kasmet 3,600 gydytojų daugiau, negu dabar išleidžia.

GYDYTOJŲ PRISIBAIMINIMAS

Amerikos medicinos draugijos prezidentas dr. Leonard Larson prezidento planą pavadinuo "politine medicina"; sakydamas, kad nėra jokių įrodymų, jog šitoks įstatymas yra reikalingas". Jis baugina padidėjančiais mokesčiais ir sako, jog seniai esą pakankamai turtingi, kad galėtų patys užsimokėti už gydymą.

Toki gydytojų nusistatymą prieš šį planą kai kas aiškina tik ju prisibaiminimu, kad po šio įstatymo nesektų kiti, kurie pamažu Amerikos sveikatos reikalus perimtų iš privačių, pelno besivaikantių bendrovių į valstybės rankas, kaip jau yra atsitikę Vakarų Europos šalyse.

PREZIDENTO PLANAS

Prezidento plane, tarp kitų dalykų tra siūloma nemokamas skiepijimo planas vaikams iki 5 metų amžiaus. Federalinė vyriausybė parūpintų lėšas ir priemones imu-

STIPENDIJOS STUDENTAMS

Toliau, įstatymo projektas numato skirti medicinos studentams daugiau valstybinių stipendijų. Lyginant su kitomis aukštesniojo mokslo įstaigomis, medicinos mokyklos turi labai mažai stipendijų savo nepasiturintiems studentams paremti. Tarp 1955 ir 1960 metų skaičius studentų, metusių medicinos mokslus, padvigubėjo. Mokslas tose mokyklose yra, palyginti, ilgas ir daug kainuojąs. Daugelis gabių, bet neturtin-

Nukelta į 10 psl.

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIŪNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLUBAS

280 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.

BARAS IR RESTORANAS. Salės koncertams, šokiams ir kitokioms pramogoms.

Susirinkimai - nemokamai. Snaudos kioskas

V. Senkus, ved.

Telefonas: EVergreen 4-9672

Ofseto spaudos darbai

KREIPKITĖS Į

VIENYBĖ

Moderniškiausiomis mašinomis spaudai paruošiamos:

* BROŠIŪROS * BIULETENIAI * KATALOGAI
* KNYGOS * ILIUSTRUOTOS PROGRAMOS IR KT.

Foto reprodukcijos

192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.
Tel. AP 7-7257

Trys pirmininkės apie PMT veiklą

Kovo 31 d. Pabaltijo Moterų Taryba New Yorke minės savo penkiolikos metų gyvavimo sukaktį. Organizacijai, kuri apjungia Lietuvos, Latvijos ir Estijos, tai buvo laikotarpis, perpildytas darbu ir kova, išmargintas laimėjimų ir nesėkmės, bet visą laiką kupinas energijos ir ryžto.

Organizacija Vokietijoje įsteigė 1947 m., suintensyvėjus emigracijai, kartu su savo narėmis į Ameriką persikėlė ir New Yorke įkūrė savo centrą.

Penkiolikos metų laikotarpyje Tarybai vadovavo pamečiui pirmininkaudamos paskirios tautybės atstovės. Visos jos parodė daug iniciatyvos, tačiau lyg kažkokių sutapimų lietuviškos tekos Tarybai vadovauti ypatingais laikotarpiais.

Lietuvė buvo pati pirmoji Tarybos pirmininkė, lietuvių jai vadovavo emigraciniu periodu, ir pagaliau, lietuvių pakartotinai pirmininkaujant Tarybai New Yorke, organizacija labiausiai prasiveržė į tarptautinius vandenis.

Visos tos trys pirmininkės šiuo metu tebegyvena Amerikoje ir sukakties proga kiekviena turėjo ko nors įdomaus prisiminti.

JAUNIMO ŠVENTĖ

Pirmoji Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė dr. Marija Žilinskienė vienu ryškiausių įvykių iš savo pirmininkavimo laiko pabaltiečių pastangas suartinti trijų tautų jaunimą. Tai buvo pirmas mergaičių suvažiavimas Geislingene.

- Kiekviena tautybė turėjo savo programą, kurios tikslas buvo supažindinti su savo krašto papročiais, dainomis, šokiais, - pasakoja dr. Žilinskienė, - lietuviškas tam reikalui panaudojome pasaką "Eglė, žalčių karalienė". Pasakojimas buvo palydėtas kompozitoriaus

Jančio specialiai parašyta muzika.

Visas vakaras palikęs labai malonų atsiminimą. Kitas jai malonus prisiminimas - Pabaltijo moterų rašytojų suvažiavimas Augsburgėje, kur buvo skaitomos literatūrinės apžvalgos, originalioji kūryba ir surengta muzikinė programa.

MÜNCHENO PEREINAMOJOJ STOVYKLOJE...

Emigracinio periodo pirmininkė Birutė Novickienė, kuriai yra tekę nemažai Lietuvoje dirbti socialinės apsaugos - motinos ir vaiko globos bare, prisimena įvyki iš tos srities.

- Tai buvo Miuncheno perėjimojoje stovykloje, - pradeda ji, - kai belaukiant lėktuvų už dienos kitos išskristi į Ameriką, staiga buvo pranešta, jog skridimas sustabdytas. Mūsų

grupėje buvo nėščių moterų visų tautybių, jų tarpe nemažai ir lietuvių.

Tikėdamosios veikia išskirti, mes buvome jau likvidavę ir visas maisto atsargas ar atidavę kitiems, nepagalvojusios, kad lėktuvų reikės laukti apie tris mėnesius. Ir tada prasidėjo alpimai, ligos ir priešlaikiniai gimdymai. Reikėjo ką nors daryti, ir tada aš nusprendžiau veikti kaip Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė. Prisiminusi savo senas tarptautines pažintis, pasiūčiau telegramas į Šveicariją, šaukdama pagalbos šių organizacijų: Union Internationale de secours aux enfants, International Council of Women, IRO centrą ir kt.

Nežinau, ar tai buvo tikrai tos mano veiklos rezultatas, bet netrukus lėktuvai atsirado.

Birutė Novickienė, PMT pirmininkė emigracijoje.

Ligija Bieliukienė, dabartinė Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė, viename Gen. Federation of Women's Clubs suvažiavime.

TARPTAUTINĖ VEIKLA

Ligija Bieliukienė, jau tris kadencijas pirmininkavusi Tarybai New Yorke, ryškiausia veikla iš to laikotarpio laiko Tarybos dalyvavimą tarptautinėje moterų organizacijoje - General Federation of Women's Clubs.

- Per šią milžinišką organizaciją, - pasakoja Bieliukienė, - tiek Lietuvių Moterų Atstovybė, tiek Pabaltijo Moterų Taryba savo gyvu žodžiu, asmeniškais kontaktais ir savo spausdiniais pasiekia gausingas laisvojo pasaulio moterų organizacijas ir įvairių tautų itakingas moteris.

- Aktyvus išjungimas į Federaciją ne kartą mums ir mūsų tautų laisvės bylai atskleidė didžiosios spaudos puslapius, radiją ir TV.

Pavyzdžiui, 1950 m. Federacijos kongresu metu Bostone man teko trumpomis bangomis perduoti pirmą žodį Kraštui. Juk tada dar nebuvo nei Amerikos Balso, kuris vėliau ne kartą yra suteikęs galimybių ir mums kreiptis į mūsų seses pavergtoje Tėvynėje.

Federacijos metiniuose kongresuose dalyvauja apie 2000 delegacijų, atstovaujančių apie 40 tautų. Tuo būdu per visą eilę metų keliamame pasaulio šelmoje Pabaltijo tautų laisvės bylą, supažindiname su savo kraštais, siekdamos laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai, Latvijai ir Estijai, - baigė Bieliukienė.

Bieliukienė dar priminė, kad šiemet sukaktuvinėje Tarybos šventėje viešnia kalbėjoja bus tos Federacijos vicepirmininkė Mrs. Dexter G. Arnold.

KAD BŪTUMĖT GRAŽESNĖS...

V. ČEKAIŠKIENĖ-GRINKEVIČIŪTĖ

Yra daug moterų, kurios turi negražią, nesvairią, per sausą ar riebią veido odą. Pačios jos būtų visiškai gražios, bet oda gadina visą įspūdį. O taip lengva ir beveik "už dyką" galima padaryti odą švelnią ir gražią. Pirmiausia veido oda turi būti visuomet švari. Jei moteris vartoja bet kokią muilą, be to, dar prausiasi šaltu vandeniu ir stipriai trina veidą šiurkščių rankšluosčių, tai jos tikrai negali skustis, kad turi raukšlį, kad oda sutrukinėjus ir sausa. Jos tuos trūkumus pačios pasidaro, netinkamai prausdamos veidą. Muilas daugiausia tik sausina ir erzina odą, o šaltas vanduo uždaro odos porus (skylutes) ir tokiu būdu neleidžia jai kvėpuoti. Be to, iš uždarytų porų negali išeiti nešvarumai. Trynimasis šiurkščių rankšluosčių tik daro naujas raukšles.

Veidui valyti dabar yra visokių kremų ir "lotions", bet geriausias būdas yra pats pigiausias. Kas vakarą, bet tikrai kas vakarą, nors būtum ir labai pavargusi ir nelinkusi ką nors daryti, reikia nuodugnai išvalyti veido odą. Tam tikslui reikia visai lengvai, neįtrinant į odą, aptepti visą veidą valančiuoju kremu, po to palaukti apie minutę laiko, ir tada lengvai ir švelniai nušluostyti su "cleanex" ar kitu minkštu popierium ar skepe-

talte. Tuomet paimti šilto, bet jokiu būdu ne karšto vandens, pridėti truputiuką borakso, veidą nuplauti ir nusausinti jį švelniu rankšluosčiu ne trinant jį, bet švelniai spaudant. Dabar jau jūs oda bus švari ir tik dabar, jei yra reikalo, galite tepti ją maistingais naktiniais kremais - jeigu oda yra labai sausa. Bet tokiais kremais geriau tepti odą ne kas vakarą, o kas antras, trečias vakaras, nes veido odai reikia duoti pakvėpuoti ir pailsėti. Iš ryto reikia tik nusiplauti šiltu vandeniu, į kurį visuomet dėtina šiek tiek borakso.

Jeigu esate jauna ir jūsų oda tikrai gera ir sveika, tada daugiau nieko ir nereikia daryti. Bet daugumas moterų tokios odos jau nebeturi. Gi jei turi, tai greit jos neteks, jei tinkamai jos neprižiūrės. Mūsų aplinkumoje yra daug nešvarumų, dulkių, fabričių suodžių, kurios visos apsėda mūsų odą ir susigeria poruose. Nuo to veido oda pasidaro ne tik nešvari, bet ir per sausa ar per riebi. Todėl iš ryto reikia padengti odą su kremu, apsaugoti ją nuo nešvarumų. Nusiprausus aptepti veidą dieniniu kremu, kuris pasirenkamas pagal savo veido ypatybes (riebesnis ar sausesnis), po to lengvai pasipudruoti. Pudra duoda veidui gražesnę išvaizdą, gi kremas apsaugo veidą nuo vėjo ir dulkių.

Dr. Marija Žilinskienė, pirmoji Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė, skaito paskaitą LMA Patersono klubo narėms ir visuomenei. P. Gaubio nuotrauka

Garantuotos investacijos

NET IR MAŽA INVESTACIJA ATNEŠA DIDELĮ PELNĄ, - SAKO ALGIS JURGĖLA

Šiandien nereta išgirsti lietuviškoj šeimoj svarstant investacijas, "stock market" - biržos kursą. Ir taip visam laisvam pasauli. Skaitėme spaudoj, jog Japonijoj "kabuto-čo" - investacijos tapo masių laisvalaikio užsiėmimu. Šiamė krašte net didžiuose turguose pradeda atsirasti investacijų agentūrų pardavėjai.

"Romoj elkis kaip romėnas"

Nemaža Vlenybes skaitytojų paštebėjo ir įvairiai svarstė laikraštyje tilpusį skelbimą, kad štai Franklin Investors, Inc. garantuoja už savo akcijas išmokėsimą ne 4%, kaip kiekvienas gauna savo kaiminystės banke, bet tris kartus daugiau. Nevienas net klausė ar šitas pasiūlymas nėra apgavimas. Mūsų bendradarbis kreipėsi į šio skelbimo davėją Franklin Investors, Inc. viceprezidentą Algį J. Jurgėlą. 1955 m. baigusį Columbijos Universitetą, New Yorko ekonomistas, mielai sutiko paaiškinti savo skelbimą.

1957 m. Jurgėla su patyru siu korporacijos advokatu Norman Ushkow subūrė kelių asmenų kapitalą. Buvo pasamdyti šiam kapitalui tinkamai sutvarkyti keli šios srities specialistai. Kai kurie šių ekspertų bematant įrodė, ką reiškia 40 metų patyrimas administracijoj ir investacijose.

Paprasta formulė

Jurgėla toliau pasakojo apie šios srities investacijų biznio, palyginti, paprastą formulę: auganti investacija pareina nuo augimą skatinančių veiksnų, pvz., gyventojų skaičiaus augimo, bendro valstybės produkcijos (gross national products) kilimo, tinkama, investacijoms meto ir kt.

Kiekvienas ekonomistas žino, kad niekas taip jautriai nereaguoja į gyventojų skaičiaus ir jų uždarblio augimą kaip nejudomas turtas ("real estate") - gyventojų gyvenamojo ploto aprūpinimo-pramonė, visomis savo šakomis, gyvenamais namais, poliso ir apsipirkimo centrais, pastatais įstaigoms ir butams, lygiai, kaip ir senstančių miesto kvartalų atstatymas, kvartalų, kurie "gausėja geometriškai kal gyventojų skaičius auga aritmetiškai".

Viską pirkti skolon

Jurgėla pateikė kelis pavyzdžius: kiekviena jauna šeima nori nenori turi įsitaisyti butą ar namus. Statistikai ji tampa nauju skaičium rinkai. Lygiai užtikrintai ši šeima

daug ką pirks skolon. "Buy now, pay later", amerikoniškojo gyvenimo būdo savoka, yra užtikrintas šios pramonės didžiulio pasisekimo laidas. Dėlto tai net patį Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybę per šitokias organizacijas kaip F.H.A., V.A., "Fanny - May", etc. dabar siekia gyventojams užtikrinti pakankamai nebrangaus gyvenamojo ploto.

Šis nuolatinis pareikalavimos ir yra Franklin Investors, Inc. didelių investacijų pagrindinė garantija. Lygiai tokia pat saugi, kaip būtų U.S. paskolos laktai, ar Federalinės Indėlių Apdraudos garantija kiekvienam indėliui nedidesniam kaip 10,000 dolerių bet kuriam banke.

Sugebėjimas ir patyrimas

Jurgėla pasidžiaugė, kad Franklin Investors, Inc. tarnautojų teisinis, buhalterinis, finansinis, pardavimo patyrimas įgalino šita paprasta formule bendrovei atnešti didžiulį pelną kai, net senesnės bendrovės, pasitenkino tuo, ką uždirbą be didesnių pastangų.

Dėlto tai ir mažesnė investacija Franklin Investors, Inc. greitoj ir sumaniai vedamoj apyvartoj atneša daugiau naudos, nepaisant, kad pati firma turi mažesnį pelną ir tuo pačiu mažiau rizikos yra kiekvienoj paskiroj transakcijoj. Priedo ilgalaikės kapitalo investacijų pajamų "long term capital gains" yra užtikrinamos tiems, kurie investuoja Franklin Investments, Inc. išdavoje bendrovės pagrindinių operacijų politikoj.

Sveikina naujas investacijas

"Kaip kiekvienam sveikam, augančiam biznyje nuolat reikalingas plėtimusi naujos investacijos", pareiškė baigdamas pasikalbėjimą Franklin Investors, Inc. viceprezidentas Algis J. Jurgėla.

"Mūsų bendrovės išaugimas per ketverius metus iš \$10,000 į dabartinę 250,000 dolerių organizaciją liudija apie tą fenomenalinį mūsų investuotojų pasitikėjimą bendrovės vadovybe".

Kova su sveikata

Atkelta iš 8 psl.

gy studentų, skubėdami kuo greičiau įsigyti specialybę, pereina į kitus fakultetus, kuriuose ir įvairių stipendijų daug lengviau galima gauti. Šiuo savo pasiūlymu, vyriausybė ir nori medicinos mokslus padaryti lengviau prieinama platesniam jaunųjų abiturientų skaičiui.

Prezidento projekte yra numatyta skirti valdžios pinigų moksliniams tyrimų darbams ir protinių ligų gydymui. Siūlydama savo pagalbą protinių ligų srityje, vyriausybė gerai žino, kad be jos, protinių ligų gydymas gali patekti dar į didesnį chaosą. Perna viena komisija, ištyrinėjusi protinių ligų padėtį šiame krašte, priėjo išvados, kad 80 procentų iš turimų 277 valstybinių beprotnamių visai nenaudoja modernių gydymo būdų, o vieton gydymotuos ligonis tik laiko ir prižiūri. Alvin Eurich, New Yorko ligoninių tarybos viceprezidentas tokią padėtį pavadino "shocking".

Tas pats įstatymo projektas numato skirti lėšų užkirsti kelią upių ir ežerų vandens užteršimui, taip pat, oro užteršimui dumais ir suodžiais. Kaip žinoma, vandens užteršimas srutomis ir fabrikų atmatomis kal kuriose vietose yra pastekęs tokio laipsnio,

kad upėse išnyksta žuvis ir kiti gyvūnai.

Vykstant pastarajai kovai tarp vyriausybės ir įvairių suinteresuotų grupių dėl Prezidento projekto įgyvendinimo įdomu peržvelgti, kiek sveikatos srityje vyriausybė veikia šiuo metu ir koks yra federalinės valdžios indėlis, prižiūrint krašto sveikatingumą.

Vlešiosios sveikatos tarnyba veikia jau nuo 1798 m., nuo 1939 m. ji buvo sujungta su federaline apsaugos agentūra ir tik 1953 m. gavo dabartinės apimties departamentinį statusą. Tai sveikatos, švietimo ir, gerbūvio departamentas. Sveikatos tarnyba, kartu su atskromis valstybėmis kontroliuoja epidemijas, prižiūri plėno ir vandens grynumą, kontroliuoja užkrečiamas ir chroniškas ligas. Tarnyba turi institutą Bethesda, Marylande, kur vykdomos mokslinio tyrinėjimo programos, leškant gydymo būdų vėžiui, širdies ligoms, reumatizmui, dantų ir protinėms ligoms, be to, lėšomis remia tyrimo darbus įvairiose ligoninėse ir universitetuose.

Tarnyba turi visą eilę ligoninių prekybos jūrininkams, veda dvi ligonines narkotikams, turi knygų spaustuve, kur paruošiamos knygos akliems ir išlaiko dvi kole-

Algis Jurgela, Franklin Investors viceprezidentas atėmė vizitui į Vlenybės redakcija. Jis yra Kosto ir Elenos Jurgėlių sūnus, ekonomijos mokslus baigęs Columbia universitete, o dabar ruošia doktoratą. Š. m. birželio mėn. Algis susituokia su Danute Tautvilaitė iš Washingtono. J. N. Tysliavos nuotrauka

gijas kurtiesiems. Be to, veda ligoninę Luisianoj, kur gydymo raupsuotieji, rūpinasi visais Amerikos indėnų sveikatos reikalais ir išlaiko kvarentino įrengimus užsieniečiams.

To departamento socialinės apsaugos šakoje duodama visokeriopa pagalba keturioms gyventojų grupėms: akliems, seniems, neteisėtiems vaikams ir visiškiesiems invalidams.

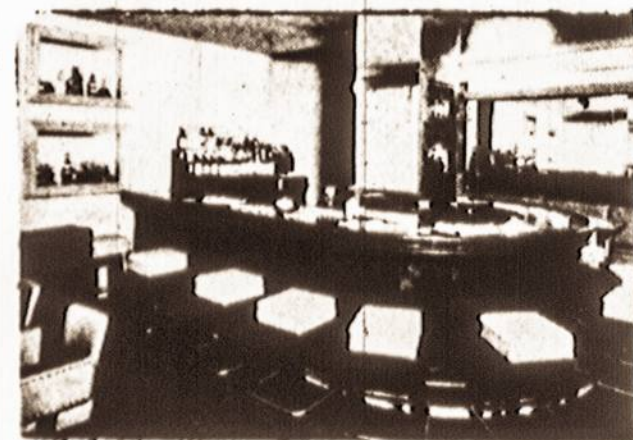
Trečia šaka, kuri turi šiek tiek bendro su sveikata, yra maisto ir valstų administracija, kuri veikia jau nuo 1906 m. Ji prižiūri federalinių is-

tatymų vykdymą, kiek jie liečia švarumą, kokybę, saugumą ir teisingą etikečių vartojimą ant valstų, maisto produktų ir kosmetikos.

Talgi, šiandien jau daug šio krašto piliečių plačiai naudojami vyriausybės sveikatos reikalams istaigų patarnavimams. Tuo tarpu, tu patarnavimų praplėtimas labai smarkiai yra ginčijamas savo pelnu suinteresuotų grupių ir grupelių.

Pravartu yra prisiminti, kad ir praetyje beveik visi piliečių gerbūvio reikalu istatymai buvo smarkiai ginčijami ir peikiami.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus baras
Salė susirinkimams
vestavėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

"ROMOJ ELKIS KAIP ROMĖNAS..."

Kapitalistinėje santvarkoje Tu dirbi už dolerį, ar doleris dirba Tau?

Aukštą mokslą baigę ekonomistai ir advokatai, susibūrę tiesioginio investavimo bendrovėn,

FRANKLIN

Inc.

INVESTORS

siūlo Jums ne 4%, ne 7%, bet garantuotus 12% per metus.

Jei jums rūpi sužinoti kokiū būdu Jūsų doleriai gali Jums uždirbti tris (3) kartus daugiau naudos, nei laikomi bankininko indėlyje, prašom skambinkite PR 2-3040 arba rašykite šiuo adresu: 1517 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant

Ona ir Jonas Valaičiai

SKAUTAI

"Gintaro" vadovių mokykla

Providence, R. I. Įvykusi skaučių iškyla. Iš k. l. d.: psktn. Aldona Čekienė, D. Kerbelytė, Ramunė Kerbelytė, Dalia Jurgelevičiūtė, Aldona Antanavičiūtė, Rūta Rastob. Kerbelienės nuotrauka

Praėjusią vasarą, rytą, rugpjūčio 30 d., Atlanto Rajono BALTIJOS skaučių stovykloje susirikiuoja 22 vadovės. Su linksma, skautiška daina jos patraukia į atskirą rajoną tolimesniems darbams. Sudaromos keturios skiltys: lapės, bitės, gulbės ir kregždės — skiltys paskirstomos į atskirus rajonėlius apsitvarkyti.

Sutartu laiku, be jokių komandų ar švilpesių, pasigirsta atžygiuojančių skilčių dainos ir, užėmus atitinkamas vietas, vėliavos aikštėje suskamba skilčių šūkių. Atiduodama pagarba Dievui. Pakyla Lietuvos vėliava ir taip tampa atidaryta Atlanto Rajono Vadovių GINTARO Mokykla. Vadeivė ps. Elė Banevičienė nusako mokyklos paskirtį, gaires ir kviečia seses kursų laikotarpiui pamiršti laipsnius, pareigas, amžių ir pilnai pajusti skautybės paskirtį. Instruktorių pagalba buvo susipažinta su skautybės principais, LSS struktūra bei santvarka, skilčių sistema,

sueigų planavimų, nagingumo reikšmės skautiškae auklėjime, pareigūnių paskirtimi, raštų vedimu ir t. t. Visi šie pašnekesiai buvo pajvairinti gyvais žaidimais, uždaviniais, šūkių bei dainomis.

Kursantės skilčių sąstate turėjo progos pasigaminti pietus bei susikurti ugnį. Tai buvo, atrodo, didžiausi egzaminai, nes ne viena skiltis vargo, kol susikūrė laužėlius, ir pačios pasigamino maistą. Tai buvo gera pamoka vadovėms, kad pirma reikia pačioms gerai mokėti praktinius darbus, prieš mokant savo skaites bei vienetus. Nors pradžia buvo sunki, bet įgyta praktika bus vertinga skaučių vadovavimui.

Šiai darbo sesijai sumaniai talkininkavo, praveddami pašnekesius bei užsiėmimus, ps-kės E. Banevičienė, R. Bružinskienė, I. Nenortienė, I. Treinienė, s. V. Pileika, gilvelistai A. Banevičius ir J. Bružinskas.

Darbo diena buvo baigta atmintinu laužu, kur tryško skautiškas džiaugsmas ir patitenkinimas.

Tai dar vienas pozityvios veiklos lapas Seserijos Atlanto Rajone. Tikime, kad ir per ateinančias sesijas lydės ta pati graži seseriška nuotaika jungianti vadoves bendram lietuviškam — skautiškam darbu.

— SESĖ RAMUNĖ

STUDIJŲ DIENOS

Akademinio Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius gegužės 5-6 d. rengia studijų dienas tema "Atviras žvilgsnis į pavergtą Lietuvą". Visi prelegentai savo paskaitose lies kai kuriuos dabartinio Lietuvos gyvenimo aspektus.

V. Šliupas, Filisterių Skautų 8-gos Centro valdybos pirm., darbo reikalais skrisdamas iš Chicago į Afriką buvo sustojęs New Yorke.

Skautų TAURO tunto rengiamas

KONCERTAS

Programoje dalyvauja:

Bostono Choras vad. muz. J. Gaidelio
Sol. Benediktas Povilavičius (baritonas)
kovo 24 d., 7 val. vak.

FRANKLIN K. LANE-SALĖJE

Jamaica Ave. ir Dexter Court kampas
Įėjimas: \$2.50 ir \$2.00; skautams — \$1.00
Vaikams nemokamai.

Biletai gaunami pas platintojus ir koncerto dieną salėje.

AKADEMIKŲ SUEIGA

Šį šeštadienį, kovo 24 d. 3:30 val. Atletų klubo patalpose, 1332 Halsey St., Brooklyne, įvyks Akademinio Skautų Sąjūdžio N. Y. skyriaus sueiga. Paskaitą skaitys iš Čikagos atvykęs politiniu mokslų doktorantas Tomas Remeikis. T. R. šiuo metu eina svarbias Lietuvos Skautų Brolijos užsienio skyriaus vedėjo pareigas, o taip pat aktyviai reiškiasi akademinės skautijos judėjime. Jo paskaitos tema "Pasaulio skautų judėjimas, jo problemos ir mūsų padėtis". Visi studentai ir filisteriai skautai, skautų ir skaučių vadovai kviečiami atsilankyti. Po paskaitos bus pranešimai studijų dienų ir kt. reikalais. Po to — kavutė.

JAUNIME, ESI TEISIŠKAS

Šeštadienį, kovo 31 d. 7 val. Apreiškimo par. salėje, Brooklyne, įvyks jaunimo teismas. Tai bus pirmas bandymas New Yorke platesniu mastu teismo formoje iškelti dabartinio jaunimo ydas, ir jas apginti. Už efektingą jaunimo ydų iškėlimą bus atsakingas Algirdas Budreckis iš Elizabeth, N. J. Jaunimo gynėjas bus dr. Vytautas Vygantas. Prokuroras ir advokataš turės po porą liudininkų savo pozicijoms sustiprinti.

Teismą organizuoja Lietuvos Bendruomenės New Yorke apygardos valdyba, vadovaujanti jaunimo reikalų atstovui Romui Kežiui. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Winter Garden Tavern Inc.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Sale vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETUS

L Aidotuvijų Direktoriai

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVEMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARŲ PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

BANGA TELEVISION

YYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

VISOS PREKĖS IŠPARDUODAMOS

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS

GERIAUSIAS INSURANCE ir REAL ESTATE PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėtės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virgīnia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N. Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS
Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

VIENYBĖ

Juozas Tysliavos poezijos rinkinei trūksta 1926 m. Lietuvoje išleistas eilėraščių rinkinys "Tolyn". Jeigu tas leidinys randasi pas kuri nors lietuvi gyvenanti Amerikoje, prašoma pranešti Vienybės redakcijai. Dar šiais metais norima išleisti Juozas Tysliavos pilną poezijos rinktinę ir "Dabar" atranką, kurią spaudai ruošia žmona Valė Tysliavienė.

Petras Svetka, Maspetho Lietuvių Klubo sekr., praneša, kad nauju pirmininku išrinktas Victor Narcavage. Pereitais metais pirmininkavo P. Lisauskas.

Andrius Kuprevičius, pianistas, kurio koncertas Town Hall New Yorke įvyksta balandžio 8 sekmadienį, 8 val. vak. Bilietai gaunami pas lietuvių biznierių ir platintojus.

Aleksandra Kašubienė, skulptorė-keramikė, su savo kūriniais dalyvauja Contemporary Crafts muzėjaus parodoje, kuri atidaryta kovo 15 d., 29 W. 53rd St. New Yorke.

Juozas Ginkys jo vardadienio proga aplankė didelis būrys jo brooklyniečių bičiulių. Jo sveikata pastaruoju metu vėl paglobėjusi.

Valentina Mrozinskiene praėjusią savaitę buvo išvykusi į Clevelandą savo bičiuliu dr. A. ir K. Martų aplankyti.

A. Šetikas, 84-11 101st St., Richmond Hill 18. L. I., N. Y., tel. VI 6-1957, laikinai eina L. Bendruomenės N. Y. apygardos pirmininko pareigas vieton pasitraukusio A. Maceikos.

Liet. moterų klubai kviečiami pasirengti dalyvauti Pabaltijo Moterų Tarybos 15 metų sukakties minėjime kovo 31 d. Carnegie Endowment International Center patalpose, 345 E. 46th St. Pradžią 4 val. popiet. Darbo posėdis prasidės kovo 31 d. 10 val. Balandžio 1 tose patalpose darbo posėdžiai bus tęsiami nuo 11 val. priešpie.

Romas Kezys, skautų veikėjas, Vienybės bendradarbis, atsigulė į ligoninę sveikatos iširti.

Vienybietė Marija Zolpienė iš Chicagos, atvykusi pas brolienę gyv. Jamaica, L. I., ta proga lankėsi Vienybėje, kur sutiko ir savo seną pažįstamą rašytoją Juozą Petrėną. Marija Zolpienė aplankiusi eilę draugų ir pažįstamų, po savaitės atostogų New Yorke, praėjusią pirmadienį išskrido į Chicago. Zolpienė yra ilgametė Vienybės skaitytoja ir rėmėja, žinoma veikėja Chicagoje.

ATGAIVINAMA LIETUVIŲ - LATVIŲ VIENYBĖ

SLA Pildomosios Tarybos iniciatyva ir pastangomis įvyko keletas susitikimų su žymesniais latvių veikėjais. Buvo stengiamasi užmegsti glaudesnius santykius su latvių visuomene, tikslu išplėsti bendrą visuomininę ir kultūrinę veiklą. Dar esant gyvam dr. M. J. Vinikul tokie pasitarimai parodė, jog iš abiejų pusių jaučiamas gyvas reikalas bendromis jėgomis veikti, nes artimi mums savo kilme latviai taip pat turi labai artimus mums uždavinius. Kaip ir mes jie jaučia reikalą dirbti tautos išlaisvinimui iš okupanto, o taip pat visomis pajėgomis stengtis didinti atsparumą čia gyvenančių savo žmonių prieš nutautėjimą. Neseniai įvykęs SLA patalpose lietuvių veikėjų susitiki-

mas su latvių visuomenės atstovais davė konkrečius rezultatus. Šiame pasitarime dalyvavo iš latvių pusės: Latvių organizacijų Sąjungos pirmininkas C. Stankevics, Latvių parapijos New Yorke klebonas kun. R. Zarinš, latvių laikraščio Laiks redaktorius R. Reisters, Latvių Pašalpos Draugijos pirmininkas A. Homics, latvių veikėja, Latvių Moterų Org. pirmininkė E. Druva, o iš lietuvių pusės — SLA prezidentas Povilas Dargis, SLA sekretorė B. Pivaronas, visuomenininkas J. Stiklorius ir SLA Centro bendradarbiai kun. P. Dagys, A. Sodaitis ir J. Petrėnas. SLA prezidentas P. Dargis savo pagrindinėje kalboje plačiai nušvietė svarbą sujungtomis jėgomis abiejų tau-

tų veikėjams dirbti visuomeninį ir kultūrinį darbą, įieškant kelių pasiekti jau nepriklausomybės laikais stipriai pasireiškusios lietuvių-latvių vienybės. Jo išdėstytoms mintims gyvai pritarė šio susirinkimo dalyviai ir priėjo išvados, jog butina sudaryti nuolatinį komitetą, kurs skatintų tolimesnį abiejų tautų bendradarbiavimą. Po ilgesnio pasitarimo vienbalsiai nutarta sudaryti Lietuvių-Latvių Komitetą tokioje sudėtyje: Iš latvių pusės į šį komitetą išrinkti — prof. L. Berzinš, Latvių pašalpos dr. pirm. A. Homics ir laikraščio "Laiks" redaktorius E. Reisters, o iš lietuvių pusės SLA prez. P. Dargis, SLA sekretorė B. Pivaronas ir kun. P. Dagys, kurs išrinktas šio komiteto pirmininku. Linkėtina kad šios gražios pastangos duotų apžūpliamus vaisius.

Pet.

Sueinant trims metams nuo mano mylimos žmonos a. a. Aldonos Marijos Bernotaitės-Stašinskienės mirties, gedulingos pamaldos už Jos vėlę bus laikomos šeštadienį, kovo 31 dieną, 8 valandą ryto, Vilniaus Aušros Vartų bažnyčioje, 368 Broome St., New Yorke.

Liūdintis vyras VYTAUTAS STAŠINSKAS

Nijolė Valaitienė prie jos papuošto vedybinio stalo už kurį ji laimėjo pirmą premiją New Yorke Coleseume įvykusioje gėlių parodoje. Iš k. į d.: Nijolė Valaitienė, B. Paprockienė su dukra Kristina. Jau kuris laikas Nijolė Valaitienė priima užsakymus vestuvėms, laidotuvėms ir kitoms progoms, paruošdama meniškų bukietus, vainikus ir kt. Jos telefonas: LA 8-2231. J. N. Tysliavos nuotraukos

Henrikas Miklas įeina į LB New Yorke apygardos valdybą vieton pasitraukusio A. Maceikos.

Stanley ir Frances Henchock, maspethiečiai, kovo 10 d. Klubas salėje paminėjo savo 25 metų vedybinę sukaktį. Pats Stanley yra ukrainas, bet, vedęs lietuvaitę, gerai išmoko lietuviškai ir uoliai dalyvauja Klubas parengimų komisijos darbuose. Sukaktuvinkai gavo daug sveikinimų ir dovanų.

Lietuviai gyvenę puošniame Great Necke kviečia pas save norinčius išsikelti iš didmiesčio tvaiko. Yra galimybė išgyti įvairios kainos namus prie miško, netoli apsipirkimo centrų, gerų mokyklų. Lengva gauti butai moderniškuose namuose. Iki Brooklyno ir New Yorke pusvalandis - valanda kelio. Ideali bendruomenė šeimoms su vaikais. Suinteresuoti rašykite Almus Enterprises, c/o Vienybė 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.